

Maksa ar pērsuhtišānu
par pasti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bērs pērsuhtišā-
nās Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mēnešči 30 "

Rahj. w. teel isdohts fest-
deenahm no p. 12 fahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnahk ween reis pa nedeku.

Maksa
par fludināšanū:

par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, ko tabda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Redaktija un ekspedija
Rihgā,

Ernst Plates bilschu- un
grahmatu- drukatamā pee
Rehtera basnijas.

N°. 40.

Sestdeenā 4. Oktober

1875.

„Mahjas weefa lastajem“

par sīnu, ka ar nahkoschu umuru eesahkšees beidsamais gada-zertorkšuis un ka uš scho laiku war „Mahjas weefi“ pasteleht. „Mahjas weefis“ no Oktobera fahloht lihds gada beigahm maksa 30 kap., ar pērsuhtišānu pa pasti 60 kap. Peelikums uš scho laiku maksa 20 kap.

Ernst Plates,

„Mahjas weefa“ redaktors un apgahdatajs.

Rahditajs.

Saunatahs sīnas. Telegrafa sīnas.

Gešchjemes sīnas. No Rihgas: jauns superintendents, — pahrlauku augteem. No Wīdjemēs: teatera israhdīšana. No Tehrpatas: Sgaunu beebribas gada sīwehts. No Leel-Swehtes: pils pahrbuhwešana.

Ahršemes sīnas. No Anglijas: pahrsfats pahrlitiku. No Londones: fabriku strahoneetu noschēlojama buhšana. No Glasgowas: pretpahwestneeku fapulze. No Franrijas: faduršānāhs starp Franrijū un Spanijū, jaunbuhwejama uniwērsitete, ultramontānu rihfoshānāhs. No Itālijas: brikhprahstiga isureschānāhs. No Serbijas: jauna ministerija. No Herzegowinas: beghlu noschēlojama buhšana. No Turrijas: naudas buhšana.

Teaters. Gadījumi Baltijas gubernijās. Skohlotaju tupeles. Labs padohms. Rahds wahrs pahrl eefala-ekstraktu.

Peelikumā: Ar weenu tikai gohdigi. Spaneeschu mihlestības dshwe. Graudi un seedi.

Saunatahs sīnas.

No Parihšes. Preekšč tahs Lilles pilsšēhtā zelamāhs katolu uniwērsitetes efoht mas nedeku laikā falasiti kahdi 150,000 rubku, pehz muhsu naudas rehkīnajoht; tai pašā laikā ari šchis leetas preekšchneeki efoht diwi ehlas ihrejušchi, kur wini preekšč katolu ahrstu sīnatnības nodatas eetaifšchoht flimneeku namu. Rā redsams, tad tureenās garidsneekem leela eefpehja pee naudas falasīšana. Ultramontānu eefpehja ari fahrl parahditees neween uniwērsites-leetā, bet ari zitu fshohlu buhšanā. Weenā weetā tika lohti teizams fshohlas direktors no amata atlaists, tapehz ka winšč nelikāhs buht ihsti padewigs pahwesta zenteeneem; tapat ari Parihšē diwi brikhprahstigi profeshori (augstfshohlas fshohlotaji) atlaisti un wīnu weetā eezelti tahdi, kas ultramontānu zenteeneem kalpo.

No Elsas teel sīnohts, ka wīnu-dahrstī scho rudeni lohti bagatus auglus atmetušchi, tā ka no 1828ta gada fahloht neweens gads nāw tahdu raschojumu dewis kā šchis gads. Peelihdīnājotees bagatam raschojumam ari jaunais wīns lohti lehts palizis.

No Spanijas. Pehz ilga laika reis Karlšteem uš kara-lauka laimejees: wini ar Alsonšteem fatikušchees tohs fakahwuschchi. Kaufchānāhs bijuše lohti sīhwa, jo tiklab Alsonšiti tā ari Karlšiti duhšchigi turejušchees. Kaufchānāhs nakti fah-

kusehs un tikai pulkstēn 2 pehz pufdeenas beigusehs. Alsonšiti pasaudejuschchi 1500 lihds 1800 un Karlšiti kahdus 1200 saldatus. Scho kautinu tura par to leelako, kas schini gadā starp Karlšteem un Alsonšiteem bijis. Karlšiti, Alsonšitu kara-pulku fakahwuschchi, tagad fahkuschchi atkal Sebastianu, Guetariju un Bampelonu apschaudiht.

No Trieres. Rā tureenās awises sīno, tad Trieres bīskaps tizis strahpehts ar 30,450 dahldeereem, tapehz ka pret likumeem daridams efoht daschas weetas bērs preestereem atstahjis. Strahpes nauda bīskapam 8 deenu laikā ja-ismaksa.

No Kōlandes. General-adjutants Kaufmanis īslaidis rakstu pee Kōlandeescheem, lai wini pee meera dohdotees un lai nekaujotees uš karu famušinatees pret muhsu augsta Reisara waldbibu; bet lai wini kara-eerohtschus atmetoht un meerigi fawu darbu strahdajoht, jo kuru ar kara-eerohtscheem fatifchoht, to par dumpineeku fohdīchoht.

No Turrijas. Rā no Ragules teel Angtu awisei („Times“) sīnohts, tad minetas awischu sīnotajam īdeweēs ar dumpineeku wadoni farunatees. Tas nu winam fāzījis, ka Herzegowineeschchi griboht no Turkeem īsdabuht pilnigu pašchwaldbibu; bet ja leelwalstis gahdatu, ka wini dabuhtu taišnūs likumus, tad wini ari buhtu ar meeru; bet Montenegrai waijadsetu fshohs likumus pahrraudsīht. Pahrl dumpineekem pašcheem runajoht japeemin, ka tee wehl ir deesgan duhšchigi un griboht wīsu seenu karu west; wini ahtakti wīsu īspohstoht nēfa Turkeem padohdotees.

Telegrafa sīnas.

No Berlīnes tai 2. Oktoberi. Waldbības awises apšweizina Wahrijas Reisara zēlošchānu kā jaunu leezibu, ka leelwalstis meerā faweenojāhs.

— Serbijas walstis fapulzē tika eefneegts preekščlikums, ka Serbijas waldbīšanas likumi buhtu pahrraugami.

— No Franrijas teel sīnohts, ka arweenu wairak Karlšitu pahrl rohbeschahm pahrbēghoht Franrijā.

Geshjemes sinas.

No Rihgas. Zaur Wisu-augstato pawehli pee walbidama Senata ir tai 12tā Septembei fch. g. Zahna basnijās zeen. mahzitajs, Johann Karl Müller kungs, par Rihgas superintendentu tizis Wisufscheligi eezelts.

— Lauku auglu isdohschanahs 1875. gadā. Tagad, kur jaw lauka augli ir fanemti un no wijahm pufehm sinas ir fawahktas, mehs waram fchahdu pahrsklatu doht. Kad gaisu un sehjumu raschofchanu no pascha fahkuma eewehrojām, tad atminamees, ka Septembei mehnesi seemas sehjas, ihpafchi rudsi wijai jauti bija fahelufchi. Widus Giropā til peles darija behdas, kas neskaitameem bareem bija eeradufchahs, bet mitris gais, ka leetus un sneegs, tahs wehlaki isnihzinaja. Oktobris bija pastahwigi faufs. Dezembei krita dauds sneega, wairak, ka jaw daschu gadu nebija redsehts. Seme, kas nebija stipri falufe, wareja deesgan mitrumu usnemt un beesa sneega kahrtā glabaja augus pret stipru fahkumu. Turklahst sneegs, kas tschagani bija kritis, lahwa gaisam zauri speestees. Dezembei beigās ari wijās pufes zereja us isdewigu plahwumu. Janwari bij faufs gais, jo til mas deenas winsch ka ihst seemas mehnesis rahdijahs. Seme wehl arweenu wareja mitrumu usnemt un dewa tapeh; zeribu, ka pawafaras sehjai deesgan mitrums semē atradisees. Februari krita wairak sneegs neta Janwari. Merza mehn. bija attal pilnigs seemas mehnesis. Ka sehjumi labi stahw, to zereja itweens, un us kohla augteem tureja leelas zeribas. Bet Aprilis tas peewihla daschu, jo peh; til zeetas un pastahwigas seemas tika zerehts, ka Aprilis nesih; jautu pawafaras laiku. Wispahri nemoht winsch bija wehs un wehjains, ka tur, kur sneegs jaw bija aishahjis, wisa augu augschana tika aishaweta. Dauds weetās ari krita wehl papilnam sneegs. Pat Widus-Giropā stahweja plawas un ganibas tihri melnas. Aprila beigās fahla filti leetus debefchi parahditees un semkohpus eepreezi-naht. Mai mehnesis ka gaidihts bija jauts un nu wijās pufes fahla gaidiht augligu gadu; til daschōs widōs parahdijahs stipra krusa, kas newijai mas fahdes padarija. Juni bija wispahrigi weens auglign mehnesis. Weetahm leetus bija til zil waijadfigs, bet weetahm ari wairak. Dauds weetās plohsijahs wehtains pehrkona gais, krusa un pahrspluhdi-nahcharas, ka to fawā laikā awises sinoja. Weetahm nu gan sehjumi stahweja kohfchi, bet weetahm jaw fahla schelotees; abholinsch dauds weetās bija stipri zeetis un feens ari til dauds ne-isdewa, ka no pawafara pufes zereja. Dauds weetās, zaur pastahwojchu leetus gaisu, paschā feena laikā, tika feena wehtiba masinata un no daschahm pufehm attal fuh-dsejahs par leeta truhkumu. Juli mehn. wispahrigi nemoht bija masal filts un wairak leetains, zaur to rudsi tika weldē fagahsti un tweefchi fahla palikt ruhšaini. Deenwidus semēs leetus plahwumu fawahschanu lohli aishaweja un labiba, kas jaw bija noplauta, tika daudstahrtigi apstahdeta. Weetahm attal plohsijahs wehtas, krusa un uhdens-pluhdi, ka: Widus-un Deenwidus-Wahzija, Bohemija, Austruas kalnu dalās, Ungarija, Rumunija, Schweizija, Deenwidus-Franzija, Anglija, Amerika u. t. pr. un turpreti attal par leelu faufumu fuh-dsejahs Deenwidus-Kreewija, Spanija un Portugale, zaur to us wijahm pufehm plahwuma bagatiba masinata. „Darbs.“

No Widsemes mums sino, ka tureenās masajee pilsehtini jataifahs, retus teatera preekus baudiht. Wisur tschakli strah-

dajoh, flatuwes buhwedami; dohschoht tur teatera-ischahdischanas sem A. Allunan L. wadischanas. Zeh sis spehleschoht 16. 17. 18. 19. Oktobri un atpakal brauzoh wehl 2. Nowembei, Ruhjenē 22. un 23. Oktobri, Balkā 25. un 26tā Oktobri un Walmeerā 28., 29. un 30. Oktobri fch. g. —n.

No Lehrpatas. Tai 20tā Septembei Igaunu beedriba „Wanemuine“ fwehtija fawus gada-fwehtkus. Beh; nodseedatas fwehtku dseefmas weens no preekfchneeziabas lohzeekleem fahlimufcha preekfchneeka weetā tureja runu. Runatajs dewa ihfu pahrsklatu pahr beedribas zelschanohs, augschanu un zenteeneem, norahdidams us tam, ka fchi beedriba ir tautas-beedriba un tautas-aggaismoschana ir winas fwarigakais mehrkis. Beedriba scho fawu mehrki panahkoht, ka wina fwehtdeenahm turoht preekfchlasifschanas, kur katram, ari nebeedram, atlahjoh dalibu nemt; tapat ari beedriba turoht biblioteku un gahdajoh par teatera israhdischanahm; it ihpafchi esoh ja-peemin, ka beedriba kohpoh dseefaschānu. Sawu runu runatajs beidsa, ka Lehrpatas Wanemuine beedriba ir Igaunu firds.

No Leel-Swehtes (Kursemē) „Balt. S.“ sino: Leel-Swehtes muishas sahle teek tagad pahrbuhweta. Darba usnehmejs ir M. Friedlander L., pirmais gildes tirgotajs Behterburgā. Zil esam dsirdejuschi, tad buhwes darbs teekoh aishahfahst ar 40,000 r. Par mineto malsu esoh ari pahrbuhwejamās wifas zitas pee muishas peederigahs ehkas. Ap muishas ehlahm tilfchoht taitita wisapfahrt 8 pehdas augsta fehta. Seh-tas stabi jamuhrejoht no keegeteem un wirs teem taitami blekajuntini. Sahle ir abejōs galōs diwtahschiga un widu taitifchoht trihs tahschas. Leelaja, lepni isrohtata danzu-istaba, kas mums lihds schim bija par apbrihnojāmu peeminu no her-zogu laikeem, tilfchoht eetaifita par dsihwojamu istabu preekfch wirtsneekem un winas lepnōhs flunsts-isrohtajumus buhschoht nopleht. Skaidri schehlums fazelahs firdi dsirdeht, ka mums lepnaja peeminas sihme saudejama. Buhwes darbs tika eefahkts tai 28. Augustā. Muhrneeki un zimmerani ir schihdi. Kad darbs buhschoht pabeigts, tad eekohrtelofchoht saldatas.

No Odefas. Odefas schihdi peedsihwojuschi leelu preeku: weens no Odefas schihdeem, kas kara-deenestā eestahjees, ir tizis eezelts par wirtsneeku. Schis esoh tas pirmais schihds, kas Kreewija tizis eezelts par wirtsneeku.

Ahrfemes sinas.

No Anglijas. Liverpules pilsehtā tai 26tā Septembei walfis-wihri notureja fapulzi. Schini fapulzē Anglijas ah-rigu leetu sekreteeris Derbij tureja runu, kurā winsch pasneedsa ihfu pahrsklatu pahr tagadeju politikas buhschānu, sinams wairak tahdā sinā, zil tahlu zitu walstu politika sihmejahs us Anglijas ah-rigu politiku. Wisu pirms winsch fawā runā peemineja, ka Anglijas ah-riga politikas fwarigakais usdewums esoh meeru ustureht un ka winas padohmi schini sinā tilfchoht peenemti. Bahr Herzegowineeschu dumpi runajoh esoh japeemin, ka tas, (prohti Herzegowineeschu dumpis) it netaf ne-esoh tahds, ka zaur to tiftu Giropas meers trauzehts. Leelwalstis us tam ari nedohmajoh, ka dumpineekem buhtu japalihds un tas ari nebuhtu politikas sinā gudri, ja dumpineekem igahdatu pilnigu paschwaldibu (prohti, ka dumpineeki tiftu no Turku pahrwaldibas atfwabinati); ari esoh masas zeribas, ka wifas tahs pahrestibas un nekahrtibas, kur-as Herzegowineescheem bijufchās jazeesch no Turku pufes, gan

gruhti buhſchoht iſdeldejamas; bet uſ tam gan waijadſetu luh-
 totees, ka Turku waldbiba daſchuſ noliikumus pahrgrohtu Ger-
 zegowineefcheem par labu. No Rihnas, ar kuru Anglijai preeſch
 kahda laika bija ſadurſchanahs un jaw ſahka dohmaht uſ kazu,
 tagad nekahdas bailigas ſinas ne-efoht atnahkufſchas, bet to
 gan katreſ prahtigs zilwekſ wareſchoht ſajiht, ka no kara ar
 Rihnu waijagohht ſargatees, ſinams tik ilgi, kamehr walſis gohds
 to atlauj. Anglijai ari nekahdas zitas dariſchanas ar Rihnu
 ne-efoht, ka tikai andeles leetas deht. Beigas wehl tika pee-
 minehts, kaſ ar teem wehrgeem darams, kuzi uſ Anglu kara-
 lugeem pativehrumu melleſuſchi.

No Londones. Ka ſinams, tad Anglija ir pulks fabriku
 un tamdeht ari daudſ fabriku ſtrahdneeku. Tagad nu Ang-
 lijas fabriku inſpektori iſlaiduſchi pahrlatu, kaſ deefgan beh-
 digas ſinas dohd pahrl fabriku ſtrahdneeku buhſchanu. Schini
 pahrlata teel ſinohts ta: „Kamehr fabriku ſtrahdneeki daudſ-
 ſahrt padewuſchees kahrſchu-ſpehlei un dſerſchanai, tamehr
 winu ſeewas par maſu algu paſtrahda tohs gruhtakohs dar-
 bus un ihpaſchi tahs teel liktas pee naglu un kſchu kal-
 ſchanas, kaſ preeſch ſeewahm teefſham pahrlaeku gruhts darbs.
 Tik tahlu jaw nahzis, ka jauni un ſlinki puſchi luhkojabs
 pehz tſchaklahm un weiklahm meitahm, lai tahs par ſeewahm
 apnehmufſchi waretu ſlinkumam un kuhtra i dſihwei padohtees.
 Zil behdigai tur jabuht behrnu-audſerſchanai, taſ gan weegli
 prohtams.“ Schini ſina tur behdigas, lohti behdigas leetas
 mineta pahrlata ſtahtitas. Schihſ noſchelojamas behdigas
 buhſchanas atklahſchana ir tahli jo tahli aiſlekrufe zilweku
 draugus, ihpaſchi tohs, kaſ pahrl fabriku ſtrahdneeku buhſcha-
 nas pahrlabofchanu ruhpejabs. Lords Scheſtſberi (Shaſtes-
 bury), kaſ ſchini ſina lohti teizami ſtrahdajis un wehl ſtrahda,
 ir ſohljees ſcho noſchelojamo leetu zelt preeſcha parlamen-
 tei preeſch apſpreeſchanas, lai zaur likumu noſajijumeem ſchi
 behdiga buhſchana tiktu kahrtibā eegrohtita.

No Glasgowaſ (Schotlandija). Tai 11. Septemberi no-
 tureja Glasgowaſ pilſſehta tee ta noſauktee pret-pahweſneeki
 ſawu ſapulzi. Uſ ſcho ſapulzi bija papilnam ſanahkufſchi
 lohzeſki. Gladſtons, kaſ daſchu teizamu rakſtu pret pahweſta
 waldbibu iſlaidis un pahrl kuru ſawa laika ari ſinojam, Glad-
 ſtons bij ſchai ſapulzei peefuhthjis wehſtuli, kura winſch iſ-
 ſaka, ka pahweſta waldbiba nereti ſchini laika ſawas rohbe-
 ſchas pahrlahpuſe un pee tam winai deemſchehl palihdſejuſchi
 ta leelaka data katolu garidsneeku. Lai taſ gan ta efoht, tad
 tomehr winſch zeroht, ka leela dala katolu tatſchu ar
 pahweſta waldbibu wiſos zenteenos un ſpreedumos nebuſchoht
 weenis prahtis, to winſch ari zeroht no ſchihſ ſapulzes. Kad
 Gladſtona wehſtule bija ſapulzei preeſcha laſita, tad ſapulzes
 preeſchneekſ jeb preeſchſchdetajſ iſſkaidroja, ka ſapulzes no-
 dohms ne-efoht, kaut ka katolus aiſlahrt, bet iſſajiht preteſtibu
 pret Rohmas baſnijas (pahweſta waldbibas) nepezeefſchanu, tu-
 retees pee laizigas un tizigas brihwibas pamata-noliikumeem,
 ſkaidri apleezinaht, ka tikai Deews ir taſ garigs wal dneekſ,
 un kſhineene (Anglija walda kſhineene) ir ta laiziga wal-
 dineeze, un beidsoht, ka ſapulze pret tahdahm dohmahm pre-
 tojabs, kahdas neſen pahweſta wehſneſis Spanija iſſajijis.
 (Minetais pahweſta wehſneſis bija ſkaidras ultramontanu doh-
 mas iſſajijis, kaſ leedſ wiſu gara- un tizibas-brihwibu.) Kad
 preeſchneekſ ſawu iſſkaidroſchanu bija beidſis, tad wehl ziti
 ſapulzes lohzeſki runaja, kuru ſtarpā weens peemineja to zih-
 niſchanohs ſtarp katolu garidsneekem un Wahzijas waldbibu.

Tad nahza pee pahrlpreeſchanas tahs leetas, kur pahweſta wal-
 diba ſawas rohbeſchas pahrlahpdama aiſtikufe laizigu waldbibu
 teeſibas. Preteſtibas pret ſchahdahm pahweſta waldbibas pahrl-
 ahppſchanahm tika weenbalfigi no ſapulzes peenemtas.

No Franzijas. Ka kahda tureenā awiſe ſino, tad ſchi-
 nis deenas Franzijas ahriku leetu miniſterijai nepatihkama leeta
 gadijuſehs. Taſ biſis ta: Alſonſiſti dabujuſchi ſawas rohkās
 Karlſtu wehſtules, kaſ rakſtitas Franzuſchu rohbeſchu teeſahm.
 Iſ ſchihm wehſtulehm redſams, ka minetahs Franzuſchu rohbe-
 ſchu teeſas turejuſchahs uſ Karlſtu puſes, teem palihdſedamas
 pee kara-leetu un eerohtſchu eewefchanas pahrl Franzijas roh-
 beſchahm Spanija; turklaht winas ari nereti bijuſſchas Karl-
 ſteem par ſpioneerem, teem paſinodamas, kur Alſonſiſtu (waldbi-
 neeku) kara-pulki atrohnahs un zil leeli ſchahdi kara-pulki.
 Gefahkumā negribeja Parihſe tizeht, ka Franzuſchu rohbeſchu
 teeſas tik tahlu nebuſchoht eewehrojuſchas wiſpahrigohs tautu-
 likumus pee kara-weſchanas, lai gan ſinaja, ka tahs pret Karl-
 liſteem turoht draugu-prahtu, tad tomehr nebija dohmajuſchi,
 ka tahs buhſchoht palikuſchas ditupineekem (Karlſteem) par
 palihdſetajeem un weizinatajeem, kuzi karo pret waldbibu, kaſ
 no Franzijas atſihita par Spanijas iſto waldbibu. Tagad nu
 iſtrahdijees, ka minetahs teeſas teefſham tahdas pahrlahppſcha-
 nas iſdarijuſchas, un Spanijas wehſneſis Parihſe pee Fran-
 zijas waldbibas ari pahrl ſchahdu iſtureſchanohs ſawu ſchelo-
 ſchanohs iſſajijis un pagebrejis, lai Franzijas waldbiba ſa-
 wahm rohbeſchu teeſahm pawehletu, ka lai tahs tahdas pahrl-
 ahppſchanas wairs nedaritu, kaſ ir preti tautu ſawſtarpigeem
 nolihgumeem kara-laikōs. Ja Franzijas waldbiba to nedaritu,
 tad Spanijas waldbiba zits nekas ne-atliktu, ka pee zitahm
 Giropas walſtim rakſtiht un pahrl Franziju ſchelotees, ka ta
 ſawſtarpigohs tautas-likumus naw eewehrojuſe. Spanijas wal-
 dbiba efoht wehſtules rohkā, kaſ ſkaidri peerahdoht, ka Fran-
 zuſchu rohbeſchu teeſas wiſadi Karlſteem palihdſejuſchas. Fran-
 zijas ahriku leetu miniſteris uſ tam atbildejis, ka winſch drih-
 ſumā to leetu liſſchoht iſmekleht un par tam gahdaſchoht, ka
 lai taſ wairs turpmal nenoteeloht. Preeſch Franzijas wal-
 dbibas ſchi leeta deefgan nepatihkama, jo winai buhs Don Kar-
 loſa agenti (rihtotaji) pee atbildeſchanas jaſauz un to ſtarpā
 ir daſchi wiſri, ar to tagadeja miniſterija negribetu labpraht
 ſanaidotees; bet to lai dara, jo ſawſtarpigee tautu-nolihgumi
 kara-laikōs ja-eewehro.

No Parihſes. Ta pehz pahweſta rakſta jaunbuhwejama
 Parihſes uniwerſitete netiſchoht wiſ noſaukta par „brihwo“
 uniwerſiteti, bet par „katolu“ uniwerſiteti; ta noſpreeduſchi ga-
 ridſneeki, kaſ preeſch kahdas nedelas bija Parihſe ſapulzeju-
 ſchees. Schi ſapulze ari noſpreeđa pahweſtam uſ wina rakſtu
 ar ſirſnigeem wahrdeem atbildeht. Pee ſchihſ uniwerſitetes
 ari tiſſchoht buhwehts ſlimneeku namſ.

Wehl no Franzijas. Ka ultramontanu rihtofſchanahs gara brih-
 wibai par kawelli, to jaw daudſreis eſam peeminejuſchi un
 mums gan ihpaſchi wehl ja-iſſkaidro, ka ultramontanu zen-
 teeni ir tumſibas zenteeni. Kur wini eemaiſahs, tur tautas
 labumam ſkafde: paſkatamees uſ Spaniju, atrohdam ultra-
 montanus uſ Don Karloſa puſi; paluhlojamees uſ Wahziju,
 redſam ultramontanus karojam pret walſis brihwprahtigeem
 likumeem; pametam ſawas azis uſ Franziju, ari tur ultramou-
 tani wiſadi rihtojabs, gan ſwehtas ſtaigaſchanas iſrihtodami,
 gan netizamus brihnumus laudim uſteepdami, gan brihwibu
 augſtakās ſkohlās apſpreeſdami, ka to redſeja pee jauneem li-

kumeem pahr augstflohlahm; ihfi fahoh, fur ultramontani eemaisahs, tur labs naw gaidams. Ta tagad Franzija islaists jauns preefschrafftis, kas laikam zaur ultramontanu rihkofchanohs zehlees; prohti Franzijas eefschleetu ministeris, zaur garidsneeku fuhdsibahm us tam pafklubinahts, islaidis pee prefekteem, (gubernatoreem) preefschrafftu, kura pawehlehts, lai laufchu bibliotekas jeb grahmatu krahtuwes pahrrauga un flatahs, waj tahdas tur. ne-atrohnahs, kas no pahwesta waldbibas aisleegtas laudim lasiht. Tagadeja pahwesta waldbibas zentee-nus pret gara-brihwiku eewehrodami gan warefim nolemt, zil mas gan grahmatu krahtuwes brihwprahrtigi raksti atlikfees, ja tee pehz pahwesta waldbibas nofazijumeem tiks melleti.

No Italijas. Waldiba ari schè fahf stingraki isturetees pret preesteru fawwalibu. Neapeles prefekts (gubernators) ir islaidis preefschrafftu: „Swehtas mifiones ahrpuj basnizas un fwehta staigafchawu ir pawifam aisleegtas, tadeht ka winas preefsch tizibas kohpfchanas naw ihsti wajadfigas un lehti til nemeerus war fazelt. Kanzeles stingri japahrrauga, ka winas netiktu leetatas preefsch politikas runahm un ja preesteri tomehr Deewa wahrdus pahrgrohsitu, gribedami walsts eestahdes nizinahf, tad winas wajaga tuhli pee atbildeschanas faukt. Preestereem nebuht newajaga atkaut fshohlas leetas tahlak maifitees, nefa likums wineem to atwehl. Tapat wisi labdarigi eestahdijumi japafarga no bifkapa waras.

No Serbijas. Lihdschiniga Serbijas ministerija, ka pa telegrafu teel sinohts, efoht no fawa amata atlahpufehs. Kapehz ministerija atlahpufehs, to isflaidro zaur tam, ka starp Serbijas walbineeku firštu Milanu un starp wina ministereem starpiba radufehs un winam pret ministeriju ne-ustiziba radufehs. Mineta starpiba zehlfufehs if tam, ka ministerija gribejuje, lai Serbija fahohf karu ar Turkeem, peebeedrodamahs pee Herzegowineefcheem, turpreti firsts Milans daschadas fwarigu eemeclu deht schim brihscham karu negrib fahkt. Kahda buhs jauna ministerija, tas schim brihscham wehl naw sinams; bet laikam tafschu tahda, kas wairaf buhs weenis prahrtis ar fawu semes walbineeku.

No Herzegowinas. Pahr tahm no Herzegowinas us laimiau walstim aisbehgufchahm feewahm un behneem tagad lafam behdigas sinas ahrfemes awifes. Kamehr wihri fawa teh-wija palikufchi un pa kalneem flehpdamees rauga no faweem apfpeedejeem Turkeem wairaf teefibas un brihwibas iskarohf, tamehr wina feewas un behni, no Turku neschehligas atreefchanahs mukdami, aisbehgufchi us Serbiju, Dalmaziju un Montenegro. Lai gan tureenahs eedfihwotaji zil fpehdami rauga nabadsineem palihdsieht, wifu mafak teem dshiwibu ustureht, tad tomehr wini paschi ir tahdi nabagi, ka ilgi to nespehs. Gan ari Austrijas waldbiba fneeds palihdsibu, bet ari ar scho palihdsibu nepeeteef, ja wifas behdas gribetu remdeht. Nagusa til dauds to behgtu fanahfufchi, ka pat ruhmes truhft to teem eerahdiht, teem pat janometahs wezds fshuhnds un pajumtds, fur wini nedrihft ne ugumi uskurt preefsch ehdeena wahrifchanas, ja tur tuwumâ tahdas prezes usglabatas, kas weegli aisdegahs. Zil gruhti ari behgtem Nagusa klahjahs, tad tomehr zitâs weetas wineem wehl gruhtaki eet, ta par prohwi Metkowitzshas meestinâ un tahs apgabalâ, fur kahdas 3000 dwehfeles patwehrunu mellejufshas. Starp Nagusu un Metkowitzschu weetahm behgli usturahs pufpliki alâs un grawâs. Metkowitzshas tuwumâ ir purwaji, no kureem neweje-rigi twaiti iszetahs, ta ka tureenahs laudis fajlimufchi ar wah-

rigu drudfi, un turklahf ari flifts uhdens, lo gandrihs newar dert, un siwis gandrihs naw ehdamas, tapat gaisf naktim tahds newefeligis, ka it nemas nedrihftioht ahrâ iseet, ka tureenahs semneeki to apleezina. Tureenahs awifchu sinotajs raksta, ka schim brihscham gan neweens ne-efohf badu miris, bet ja palihdsiba drihs netifschohf fneegta, tad tas gan gaidams.

No Turzijas. Turku sultana walstei ir leeli parahdi, ta ka winai ar walsts-eenalfchanahm nepeeteef, ja wina grib peenahkamas intrefes par faweem paradeem aismakfahf un wajadfigas walsts isdohfchanas atlihdsinaht, tad winai no jauna nauda ja-aisnemahs us parahda. Wf tahdu wihfi wina arweenu leelafds parahds eekutahs, ta ka beidsohf ne intrefes nespehs atlihdsinaht. Kad nu wehl kahds karfch iszetahs, tad sinams parahdi wehl wairaf wairojahs, ka tas nu ari noteef zaur Herzegowineefchu dumpi. Tagad nu Turku finansministerija fahkufe naudas buhschahu tahdâ kahrtâ eegrohsiht, lai waldbiba fpehtu ar faweem parahdeem islihdsinatees. Kahda schi pahrgrohsifchana, par to kahdu wahrdu schè fazifim. Turzijas pawalstneeki ir ar leelahm nodohfchanahm apkrauti, ta ka tikai tahs fpehz aismakfahf. Tagad nu Turku waldbiba isfludinajufe, ka wina faweem ustizameem pawalstneekem par labu datu buhschoht nodohfchanas pamafinaht, un pee tam walsts parahdu intrefes pufei ar naudu makfahf, pufei ar parahdu-fihmehm (obligazijahm) atlihdsinaht, un ta darifchoht peezu gadu laikâ. Zil weenteefiga schahda naudas isgrohsifchana isleekahs, tad tomehr ta lihdsinajahs pufbankrutei, zaur lo Turku parahdu-dewejeem jeb teem, kam Turku papihra-nauda (parahdu-fihmes) rohtâs, iszetahs flahde, jo wini tikai pufi no intrefehm dabuhn flaidrâ naudâ, ohtra pufe teef zaur jaunahm obligazijahm atlihdsinata. Kapehz schahda atlihdsinafchana lihdsinajahs bankrutei, tas ar ihfeem wahrdem isfakams, prohti kas (weenalga waj zilweks, beedriba jeb walsts) par faweem paradeem intrefes nespehz aismakfahf, tas kriht bankrute, tas faweem parahdu dewejeem til kahdu datu atlihdsina no ta, kas winam buhtu atlihdsinams. To ari Turku waldbiba darijufe, lai gan bankruti naw isfludinajufe, jo wina til pufi intrefchu par parahdeem aismakfa, ohtru pufi paleef parahdâ un kam ta flahde? Parahdu-dewejeem jeb teem, kas Turku papihra naudu jeb parahdu fihmes pirkufchi. Kahda ahrfemes awife pahf scho Turku naudas isrihofchanu ta fpreefch: Turku waldbiba zaur fawu naudas isrihofchanu fmalli issobbojufe wifus tohs, kas lihds schim drauga prahtu winai parahdijufchi. Wina faweem pawalstneekem atlaisch kahdu datu no nodohfchanahm, bet kas to aismakfa, desmittfahrtigi aismakfa? Winas parahdu dewejeem ta flahde jazeefch un tee ir pa leelakai datai Angli un Wahzeefchi; bet kas Turku waldbiba par behdu pahf fcheem netizigeem, kad tee flahdi zeefch, wina tikai par teem pafmetjahs, jo kapehz tee ar Turkeem draudfiba eelaidufchees un kapehz tee eegribejufchees Herzegowineefshus pahrtahf. Turki, kureem zaur Herzegowineefchu dumpi iszehlahs flahde, sinajufchi scho dumpi til gudri isleetahf, ka wini neween no bankrutes isfargajufchees, fawu naudas buhschahu us kahdu laiku drohschiba eegrohsidami, bet wehl faweem parahdu dewejeem likufchi flahdi zeef. Ja wif ar to ar meeru buhs, tad Turki fawâ laikâ atkal tahdu stiki isdarihsh.

— Ka no Konstantinopeles teel schinis deenâs sinohts, tad Italijas waldbiba pee Turku waldbibas peeprafijufe, lai ta (prohti Turku waldbiba) dohtu isflaidrojumus pahf fawas finansministerijas beidsamo rihkofchanohs naudas-buhschanas; ari zitu

waldibu weetneeki ſchahdu iſſkaidrojumu peepraſijufchi. Daſchas naudas-bankas faſtahdoht luhgſchanas rakſtu pee ſultana pret minetu pahrgrohſſſchanu naudas buhſchaná.

Teaters.

Pa Latwiju tagad fahl jaunaka pa-audſe ſtipri uſ Latweeſchu teateri dohmaht. Kurſemé teel it beeiſi iſrahdiſchanas iſriſkotas, kuras tad, kad tahs lahtigi tohp iſdaritas, Latweeſchu dſinibu uſ jo kreetnu attihſtiſchanohs ſtipri pajautrina; bet lihds ar ſcho japeemin ari tas, ka Latweeſchu teateris ne wiſur Kurſemé pehz ſaweem peenahkumeem teel pareiſi eeweh-rohts. Wiſpirms teateris patš un preekſch ſewis wehl no daſcheem teel uſſklatihts ká lahds eles-ſwehrs, kas wiſwairaf jaunu kauschu ſawſtarpigu kaunibu uſ ſpehli — uſ paſpehli leekoht. Daudſi wehl neka neleekahs ſinoht no teatera apſohlijuma pilna eefahkuma pee jaw pat wezakahm paſaules tau-tahm. Uſſkatu un attihſchanas wahji laudis luhlo Latweeſchu teateri Kurſemé ká kahdu watas- jeb gara-laika iſde-wumu eeſtaſtiht. Veels pulks tauteeſchu wehl eeſkata teateri ká glufchi weenalſfigu leetu. Schihs un wehl zitas tad nu ir tahs jahrigas pretibas, kuras Latweeſchu teateram netauj eeſſchigi deegan attihſitees, — un pret kurahm tapehz ar wiſu ſpehku wehl jazihnahs.

Teateris ir it ká lahds ſpeegelis, kura ſawus labus un nelabus darbus, iſſi fakoh: wiſu ſawu dſihwi, redſam. Tahds ſpeegelis ir teatera ſkatuwe, jeb ta weeta, uſ kuras ſpehletaji ſawu darbu iſdara. It katra teatera ſpehle mums iſrahda kahdu notikumu jeb kauschu eeradumu. Kad tahdu notikumu jeb eeradumu laſam, tad mums ſtahjahs prahtá tikai tee zilweki, pahr kureem tas notikums ſtahſta. Zitadi tas iſnahl teateri. Tur wiſus tohs zilwekus redſam, tur dſirdeht dſirdam un wiſu dſihwu preekſch ſawahm azim ſkatam, it ká tas teefſham tai paſchá brihdi tá notiltu.

Teatera mahkſla ir gandrihs tikpat weza, ká wiſu pirmahs eeradumu peenemſchanas; jo wina ir zehluſehs jaw tais laikds, kad zilweki zaur religiju, likumeem un daſchadahm par labu attihſtahm eetaiſahm leelás waj maſás walſtsbeedribás weenohahs. Pee wezeem Greekeem ir teateris wiſpirms ſahzees un no teem uſ ziteem tahſaf iſplatiſees. Wezee Greeki pagohdinaja ſawus ſlawenus wihrus ar to, ka tee no weſeleem dſeedataju-koſreem lika teiſſchanas-dſeeſmas nodſeedaht. Schahdahm dſeedaſchanahm wehlaſi peedraudſejahs dantſchi un wiſadás johzigas parahdiſchanas, un wiſu to wezee Greeki luhloja pehzat jik neziſ daitati iſrahdiht. Schahdi dſeedataju-koſtri, ſchahdas dantſchu un johzigas parahdiſchanas un daitas un patihkamas iſrahdiſchanas pee wezeem Greekeem til lohti auglojahs, ka tahs wehlaſ uſ wezeem Rohmeefcheem pahrgahja.

Geſahkumá tika ſchahdas ſkatu- un johku-ſpehles tikai ſinamds laikds un wehra leekamds ſwehtkds kaut kahdá klaijá weeta iſrahditas. Kam tahdas ſkatu-ſpehles par labu ſpehleja, tahdus wahrdus jeb noſauzeenus ari tahs ik reiſ dabuja. Skatuwe bij kaut kahdá weeta praſti un weentahrtigi uſtaifita un ſpehles iſdaritaji bij glufchi ſawadigi gehrbuſchees.

Wezu Greeku un Rohmeefchu ſpehletaji nemas tá nepehrweja (netrahfoja) ſawus gihmjus, ká muhſeje to ſchobrihd dara; bet wini nehſaja ſawadus leekus gihmus, kas pehz ſpehles peenahkuma bij, waj nu nopeetnigi, weenteeſigi waj johzigi.

Kad nopeetnas ſkatu-ſpehles iſrahdija, tad ſchee ſpehletaji nehſaja ſahbakus ar augſteem leeleem un augſteem papehſcheem, lai zaur to ſklatitaji nomanitu un aſſihtu to ſlaweno wihru, kam par labu un gohdu ſchahdas nopeetnas ſpehles iſdarija. Tur preti johku-ſpehlu iſrahditaji nehſaja ſahbakus ar ihſeem leeleem un ſemeem papehſcheem.

Pee Rohmeefcheem gan wehlaſi, bet pee wezeem Greekeem wehl neredſeja ſeeweeſchus uſ teatera ſkatuwes uſnahkam; tahdas ſpehlu-lohmas tika ik reiſ zaur wihrreeſcheem, kuzi par ſeeweeſcheem iſgehrbahs, iſdaritas.

Spehletajeem tika pehz winu nopelnijuma gohds parahdihts ar plaukſtu ſaſiſchanu; jeb — ja nebij deegan labi ſpehlehts — ar nejehdſigu ſwilpoſchanu ſklatitaju nepatihſchana ſinama darita.

Rohmeefchu ſpehletaji dabuja labu algu, tee mantoja daſchreis par ſaweem puhlineem ſelta krohnus, bet pee wiſas tautas tohs tomehr tá negohdinaja, ká Greeki ſawus ſpehletajus.

Lihds ar leelahs Rohmeefchu walſts bohjá eefchanu ari winaſ teatera-mahkſla glufchi pakrita. Pehz ſchahm daitu praſtigahm tautahm Germani jeb Wahzeefchi ſahla teatera-mahkſlu uſ preekſchu kohpt — un nu ari Latweeſchi to mehgina ſawá tautá zilajt un peekohpt.

Wezee Latweeſchi jaw pat ſawds pirmds laikds teatera ſpehleſchanu redſejufchi. Kad Wahzeefchi uſ Baltijas gubernijahm atmahza, kad tee te pilnigi gribeja apmeſtees un iſtikt, tad teem ari waijadſeja Latweeſchus pilnigi uſ ſawu puſi dabuht un to tee atkal darija ar Deew'wahrdu ſludinaſchanu un atgreeſchanu. Tomehr ká to iſdariht, jo tee wehl ne-ſprata ne Latweeſchus pajchus, nedſ winu walodu. Te padohms teateri atradahs. Tee ſtahdinaja wezas un jaunus deribas mahzibas ar kahda tullotaja peepalihdsibu teateri preekſchá. Tá kahdu reiſ iſrahdija Grodu un Dahwidu kara buhſchaná, iſrahdija Gideonu ar wina apbrunoteem pret Wiliftereem, iſrahdija wiſas bihbeles mahzibas, kuras ween Latweeſcheem un Lihweeſcheem bija daudſ maſ derigas ſinaht. Pee tahdahm teatera ſpehleſchanahm daſchu brihd it ehrmigi nogadijahs. Reiſ, kad tápat Gideonu ar ſaweem apbrunoteem kara-wihreem pret Wiliftereem rahdija, un nabagi Wilifteri behgdami ſtarp Latweeſcheem un Lihweeſcheem klichda, tad ſchee tá iſbaidijahs, ka dohmaja, Gideons buhſchoht tahdá wiſe ari winus wiſus par Wiliftereem uſſklatiht un teem muguras kreetni ſaſildiht, — ſchee tapehz behga, ko ween kahjas neſa, klegdami un brehdami prohjam.

Teateris jo kreetnaki ſahla Latweeſcheem ſtahdinatees preekſchá 1868. gadá, kad Nihgas Latweeſchu beedriba ar apſinigeem ſpehkeem to luhloja zilajt. Kurſemé ſahla wiſpirms Krohna-Wirzawneeki, pee Jelgawas, Latweeſchu teateri pee ſewis ſtipri peekohpt, — un tagad tas teel Kurſemé wiſwairaf iſrahdihts Dohbeles un Jelgawas apgabalds un wiſmaſaki Sehlpils aprinki (tas ir Augſchkurſemé). Tá tad nu pahr Sehlpils un ari pahr Tukumu, Kulbigas un Uſputes aprinkeem wehl nepuhſch tas wehjiſch, kas te teatera-mahkſlas fehflu iſnehſatur un iſkaiſitu audſeligá ſemé. Tee Kurſemneeki, kuzi uſ teateri wairaf fahl dohmaht, gahja pee ſaweem ſkohlotaſeem un no teem kahroja kahdas peepalihdsibas idabuht; bet to neapanahza wiſ; daſchi ſkohlotaſi iſrahdijahs te preti bailigi un glehwi, augſtakas waras nepatihſchanu bihdamees. Behrná gadá tika uſ Kulbigas leelo aprinka ſkohlotaſu ſawulzi teateris plaſchaki apſpreesis. Salbus ſkohlotaſis bij ſa-

zehlis to jautajeenu: „Waj skohlotajem peenahlahs dalibas nemt pee teatera israhdischanahm skohlas-mahja?“ Runatajs te nehmahs israhdiht, ka teateri esohht zehljufchees, kahda swara tee esohht stahwejuschi pee wezakahm mahzitahm tautahm un tad gahja wehsturigi pahri us jaunakeem laikeem, ari muhsu Latweeschu teateri apspreesdamas. Pee schihs leetas tahtakas apspreeschanas nehma daudsi leelas dalibas un beidsohht wisi weenajahs us to, ka teatera preeki peederoht attihstitai tautai un esohht kulturahs auglis; us muhsu tautas skohlahm noluhkojotees, esohht jafaka, lai skohlotajis fawus behrus un mahjeklus us teatera spehleschanu nerihkojohht, skohlotajam pascham ari nepeeklahjotees par akteeri eet; skohlas-nami, kuri esohht par klusu Deewa dahrsinu swehtiti, esohht no teatera israhdischanahm japarfarga; kamehr weena weetâ laudis pee tam peedaufotees, tamehr esohht ohtra weetâ teem no tam japarfargajahs. — Ir ari wehl sinams, ka zitâs Kursemes pufes skohlotaji eeskata teateri ka kahdu gluschi grehzigu leetu, kas laudim nemas nelaujohht sawa wijskaidrakâ tizibâ un Deewa atsihschanâ dsihwoht. Ka daudsi Kursemes skohlotaji us to nahkufchi, teateri no tahda swehta stahwohta un aplohka apskafihht, nebuhs preeksch mums, ka dohmaju, nekahda mihkla, — tas liffes bes leelas galwas lausischanas lehti noprast; — tikai mums te jabrihnahs par daschu Kursemes skohlotaju pawewibu, — un janoskumstahs, ari wirus tais rindinâs atrast peeminetus, kur teef runahs par teatera ahrigahm pretibahm.

Bet buhs ar laiku zitadi ari us Latweeschu teatera lauka. Tapat mahkslâ ka dsihwé nahk eegriba patlaban tad jo wairak, kad pareisi banda; un jo wairak un gaischafi teateris Kurseme tiks israhdihts, jo wairak ari laudis tad eeradinafes ar wina apmekleschanu, jo leelakas tad buhs wina kahribas pehz garigeem laika-kawekteem un jo ahtraki tee tad astahfees no tam, tikai rupjôs, materialigôs baudijumôs fawu laiku pawadiht.

Neraudas Lihgonis.

Gadijumi Baltijas gubernijas,

(to kahds Wahsemneeks Ludis Löfflers preeksch pahra gadeem sché zetodams uisihmejis.)
(States N 35.)

Saule dega manim us galwas tur apfahrt staigajohht. Gar klusâ pa-ehnâ buhdamu kapfehthu un lasereti eedams, eegahju garâ tufschâ eelâ. Kreewu, Pohthu un Wahzu nami stahw gar katru pusi nabadsigâ weenteesibâ. Starp teem welkâhs barikadehm (eelas aismetumam) lihdsigs dambis un trotoars (kahjineeku tak) no ischetekantigeem afmineem; isklatahs, ka pirmâs taisijums tahdâ wihsé. Menes tiltiri ruhj, kad schee, pee tahdas kasklulaufigas eetaises paraduschu pasauls pilskfehtheeki tur wirsâ kahpj. Zilwekus redseju mas, labu publikumu (laudis) neweenu, laikam tadeht, ka bija karsta pufdeenâs stunda. Sché rahda kahds schihdu zepurneeks, dohmâs stahwedamam semneekam silu zepuri ar spohschu ahdas schirmi (tipu). Tur stahw nodriksajees Paria (nostumts zilweks) preeksch masa skohderischa mohdu bohdes. Tur us trepes fehsh bruhnâs meh-tela bristâs ubags, un garam gahjeem sneeds preti fawu faplihsuschu platmali. Us tufschu turgus plazi deg (zepj faule) tahdi lohpi.

Te beidsohht no sawa pascha nama isbrauz Kreewu majora farihthe ar wina paschu eeskah fehdedamu, un pasuhd aif kahda dahrsâ lihuma. Gemu tahtak: restoracija un pils. Pirmajâ faule, bet nekahdi weefi, tikai weens snausdamas pa-

grabneeks (felners) dsestra pagalmi un muhsas ka mels ween pee tahm lipigahm atleekahm no pahrluhduschahm glahseh. Pili wehfigas ruhmas jeb pagalmji, bet neweens julainis, kas man waretu atfleht Kursemes leekungu welwes (lihka pagrabus). Blaschas sawadas buhwes, bet nekahda redsama dsihwiba. Zeligawa ir ismirufe un tikai ta kuhtra hoi! — Hoi! atskan no kahdeem fugu masteem, ko welk pa drikses upi. Pakawejohs parkâ (dahrsâ), ko, ka manim kahds misinu kalejs stahstija, tee apfahrtjee semneeki pa leelako datu palihdsejuschi uskohpt. Tad flenderejohs atpakal gar upmali. Tufschume nekâs ka tufschume! Jaw bija pulkstens 6 pehz pufdeenâs, pats zeerajams laifs. Bet es ne-atradu neweenu zitu ka weenu wezigu fundsi us banka fehsham un adam, un ohtru ar pahra puilahm treezamees, kas manim, kad pehz ta smukala nama prafiju, pateiza, ka es patlaban stahwoht preeksch Schihdu skohlas. Gegreesohs Palejas eelâ. Kreewu basniza, ta ohtra staltaka ehka ar tohrni, kam gehwele uskafihht „Sapientiae et musis“ (Gimnasija) un tam preti kreditbedribas nams, manim walu turedamam bija laiku deesgan apluhkoht. Ahtri garam skrejofchi rati, laikam ar kahdu muishasturetaju un keisariks wehstules isnejejs ar fawu puhdeli, bija tee weenigajee, ar ko lihds dsehszeta mahju fatikohs. Nami stahweja ka kapfehthas pagrabi. Wehstules nejejs klaudsinaja un klauweja pee durwim un lohgeem un weetahm pawelti, jo newareja zilwekus peeklaudsinahht.

Ta mana wisegriba, Zeligawu dabuht pasiht, slikti isdewahs; tatschu wakars to atkal islihdsinaja Wehrmana dahrsâ, kur ar labeem draugeem, ko te preekschâ atradu, atkal fatikohs, bet tee mani ismehja, kad teem stahstiju, ka man gahjis, un noscheloja mani par to laimi, ka pils-walkneeku ne-atradis, jo tahdas pils, ka ta, laikam jaw gan daudjas buhschoht redsejis un tadeht to jauku laiku tatschu tihra gaisâ pawadijis.

Kas Rihgâ wehl zits wehrtigs apluhkoht, to wareet lasiht zetotaja rohkas grahmatahs. (Kahdas gan ir Wahzu bet ne Latwju walodâ.) Mans nodohms naw, wisus kaktus isohstihht, ka kahrigais Britis (Angleets) dara, nedj to ari awises eerakstihht. Tadeht astahju pili, birschu, riter- un rahtusi, Greeku pareistizigu un zitâs basnizas, politechnikumu, mineral-uhdena eetaisi u. t. pr. ne-apmekletus, un peeminu tikai wehl weenu wezu walkstohrni, kas sawa klusâ zeenibâ manim patika, kad tam garam eedams fawu naktis mahjokli usmekleju. Pee ta wairak nekâs naw, ka kahdi leeli un gari bronkja leelgabali. Schee ar fawu eerakstu muhs atwed atpakal pilskfehtha wezôs laikôs. Schee eeraksti ta skan:

1) Kristine, mana kehneene Sweedros mani apghodajufe Rihgas pilskfehthâ par winas fargu un wiseem winas eenaidneekem par spihthi.

2) us tew, at Deewos, mehsh efam tawai palihdsibai un eepreezinaschanai ustizejuschi, muhsu eenaidneekem pretotees, ka wineem ahda dreb, Mikelis Baiers mani lehja 1571.

3) jahnis ir tas sirt (leelskungs) un leef pret teem kezereem to labalo dariht erglim lihdsigs es strehju tohti ahtri, apfargaju ar Deewu pilskfehtha muhrus un walus, mani lehja ans meiers Rihgâ 1600.

4) ar Melgalwju wapeni: deewos lai ir ar mums wiseem pehz sawas patihshanas zaur sawu mihthu dehtu, wiasch teem melgalweem stahwehs klahht, mikelis Baiers mani lehja 1579.

Manas aiseeshanas deena bija klahht. Wehl weenreis apafsch fawu faules schirmi (faules juntuinu) noskafijohs us turgus mudskelli pee Daugawas, us tahm stipri apmekletahm tehjas bohdehm, draiskahm, fiveneem, wistahm, peleh, kasahm, us to feewu stihdeschanahm ar polizejas wihreem, ka pahrlahpuschi

tirgus stundas, un us wisu to, kas tur preekšā gadijahs. Wehl weentreif tahs man mihtas palikufšas celas apluhkodams un winas peeminu lihds-panembams, gahju pee kaska (pehdeja) meelasta, to mihtige Nihgas draugi manim peedahwaja. Par peeminu no Kreewijas manim zehla preekšā to tā nosauktu „auktu supi“ (batwinia). Un waru teitt, ka ta brihnischi fataisita supe, no kwafas, krejuma, wehschu-astehm, lascha, dilehm un wehl zitahm daschadahm sahlehm, prišchi fagreesteem gurkeem, ledus gabaleem u. t. pr. ir lohti smeliga un siltā gaisā atdšihwinadama. Ar pehdigo seltes- (wihna-) glahsi zereju ari fawa fainneeka mihtprahstigu usnemschanu isdehriš; bet neka! Blafschis Stokmanshösera snapsis manim atnahza pakal us dselszeta nama, ar to peesihmeschanu: „Sahles pret garu laiku. It stundas glahsiti. Pils apteekis Wehrmana dahrsā. Nihgā Dr. G.“

Agrā rihtā islahpu no wagona Wilnā. Manas bailes par walodas fapraschanu nebija weltas. Us Widsemes rohbescheem Wahzu waloda no Kreewu-Pohliskas atlahpahs, jeb laikam ta bija stuhrgalwiba, ka manim ne-atbildeja. Tik busetes jaunfundsē, dselszeta restorazija mani faprata. Tai ustizedamees nodewu fawas zela-eseltes (lectas) un tad patē, tohs wirskritejus nastu-nesejus no lakla nokratijis, aigahju us pilssehtu.

Stipra kniplauku smaka garoja man preti. Us preekš-pilssehtas smilšchaino plazi kustejahs lohpi, tirgusfeewas, Pohlu schihdi un pehz wisa rehkinajohht, dauds — lohti dauds netihro kufainu (utes u. t. pr.) Zaur zaurejamo eegahju pilssehtā, tuhdat bafnizas preekšā. Pa dehtu takeem lihda us zeteem ubagi un Deewa luhdseji, un peefauza zaurgahjejus.

Drehbju pahrdeweji nesa weseļu apgehrba kahrtu, bet pašu isdehdejufšas meefas bija ar dristahm apkahrtas.

(Turpmat beigums.)

„Skohletaju tupeles“

nosauz weenu jaunu lugu no A. Allunana, kuru Zelgawā 30tā Augustā ar jo leelu labpatilšchanu no publikas pušes usnehma. Smelta is muhsu kauschu fadsihwes tagatnē, winai neween atrohnahs dauds jaunās kuplejas, bet wiš winas fastahdijums, winas skati teescham til ehnmigi, ka jafmeijahs, waj grib, waj nē. Pehz muhsu dohmahm tad ari schi luga ir ta johzigala, ko minetais rakstneeks farakstijis. Kā dsirdams, scho jauno original-lugu 12. Oktoberi israhdischoht Wahzu amatneeku beedribā Nihgā. Beram, ka schi luga ari pee schjeenes publikas leelu patilšchanu eemantohs.

Labs padohms.

Pee fadedsinajumeem un nopluzinajumeem gadahs daudsfreis, ka waina leelaka un fliktaka paleel, lihds ahrsta palihgs dabujams. Tapehz buhtu schahdi weegli ispildami padohmi derigi.

1) Praštas seepes smalki jafakafa, ar uhdeni par beesu putru jafamaisa un tad us linu drehbes ussmehretas us fadedsinatās weetas ja-usleel. Sahpes tad drihs beigsees un ja winas atkal rastohs, tad wajjag no jauna tapat apseet. Schihs wifai weenlahršas sahles peeteel gandrihs ikreises preekš dseedinaschanas un aissarga, ja pee laika teel bruhketas, tuldschu zelschanohs. Ja dedsinajuma waina ir dsila, tad japeeleij seepem drusku arnika-tinktures, kuras preekš wifadeem eewainojumeem katrā mahjā wajjadsetu tureht.

2) Dedsinajuma wainas palihds fahpes remdeht, kad us nopluzinatu weeta usleel beesu kahrtu wati; bet augšam minetais lihdselkis ar seepem ir labaks.

Rahds wahrds pahr eefala-ekstraktu.

Rahdā ahrsemes awise atrohdahs jo plaschs raksts pahr to tā nosauktu „eefala-ekstraktu,“ kas lohti derigs esohht preekš flimneeku atspirdsinaschanas. It mineta raksta kahdu drusku schē ussimefim: „Zaw preekš kahdeem gadeem Johann Hofa lungs fagatawoja weenu weseelibas-alus, to tā nosauktu „eefala-ekstraktu,“ kas pee ahrstehm un flimneekem labprahstigu peenemschanu atradis, tapehz ka ir derigs preekš weseelibas usklohschanas.

Eefala-ekstrakts der preekš ustureschanas, spehzinaschanas un spirdsinaschanas, ihpafchi winsch derigs preekš kahdeem, kam wahja mahga un tapehz, ehdeenus (baribu) labi nespehdami fagremohht, newar nahkt pee sipras weseelibas. Preekš kahdeem nu minetais eefala-ekstrakts, ka dauds ahrstes leezina, esohht ihstis spehka dewejs, jo ta nespehzigala mahga winu spehji fagremohht un tā tad tas wajjakais flimneeks spehji nahkt pee spehka.

Sihki notifikumi is Nihgas.

Tai 29tā Septembert pulksten 8 no rihta tika Wehterburgas Uhr-Nihgā Skohlu eelā № 6 issagts tam tur dsihwodamam palkawneekam Kreutzger lungan selta keshaspulkstens tai wehrtibā no 120 rubl. Saglis bija lohga ruhti isjpedis un tā pee pulkstena tijis.

— Tai pašā deenā pulksten 11 wakarā iszehlahs Dohrnskalniā mehanika Karl Schuischela amata weetā uguns un aiskehra fahnu ehlas, kuras pa leelakai dalai nodega. Nodegufšahs ehlas bija par 4000 rubl. Wehterburgas uguns apdrohsinaschanas beedribā apdrohsinatās.

Skann wirkue.

VI.

Jaunellis upmalā.

Sehd upmalā kahds jaunellis

Un mihtestibas gaudas gaud,

Winsch slauka azis, sefri raub,

Schāi behdu leijs weentulis:

„Tur kalnā aij esara

„Tur wehšā preekšu pawehne

„Duf mihta meitā“ lapeni

„Duf meerā mana mihtata!

„Uf tezi gaudu afara!

„Tā issuhd wiš schāi pasaulē

„Kā rafa rihta faultie,

„Kā seemas sneegs pawafarā —!

„Un laimi ko mehš meklejam

„Til kusā kapā atrohdam!“ Reinhold Kalning.

Apškatomas weetas Nihgā.

Pilssehtas stunstsbeedribas bilšchu galerija Politeknikas augšas sahle.

Rittern-nama sahle katru deenu no pulst. 12—2.

Leelas gildes sahle.

Zahnu gildes sahle.

Melngalwju (Schwarzhäupter) sahle.

Biršas nama sahle.

Pilssehtas biblioteka un museja Dohmesgangi no pulst. 1—3.

Dabas-pehtitaju beedribas museja galwas-naudas malfaschanas namā swehtdeenahm no pulst. 12—2, un peektdeenahm no pulst. 2—3.

Nihgas pilssehtas gwardijas rihtu un leetu-nams.

Nihgas strehneeku dahrsis un nams.

Pulwera tohrnis un wina eelšas eeritte.

Lihds 3. Oktoberim pee Nihgas atnahstufchi 2103 fugi un aigahjufchi 1980.

Atsilbedams redaktehs Ernst Plates.

Sludinafchanas.

Jonatana beedri

tohp usajinati fwehtdeen tai 12. Oktobri šč. g. pulkt. 2 pehž pudernas, daliku nemti pee beedribas nama grunts-akuiina-eehwehtifchanas.

Preefšneeziba.

Išlošefchana

tahs 29tahs loterijas, Mastawas behrnu nameem par labu (deltanaš lošes) ir beš kađu tablat želchana tai 26. un 27. Dežemberi šč. g. 800 wineštu par 40,000 rubl. Leelakais wineštis 20,000 rubl. Rakfa 1 lošje 1 rubl. 20 kap.

Išlošefchana tahs Mastawas loterijas diwahm meitinahm par labu (šatas lošes) ir 23. Nowemberi. Rakfa 1 lošje 60 kap.

Išlošefchana tahs IV loterijas Mastawas Sumpravu šlohtai par labu (šlas lošes) ir ištā laikā. 1000 wineštis par 55,000 rubl. Leelakais wineštis 25,000 rubl. Rakfa 1 lošje 1 rubl. 20 kap.

Winešti tiks ščinis awišes sinami dariti, un pirzejeem no 10 lošehm wineštu listē pefsubtita. Kad par pašti lošes paraksta, ir no 1—10 lošehm 30 kap. paštes nauda klati jāleel. 10 un wairat lošes pefsubtu ar sawu paštes naudu.

S. Stellmacher,

žitreis Th. Walter.

Želgamā, Pastes-eelā № 20.

Walmēras freiše, Lecpupes draudē, Steenes pagastā, Anin mahjas ihpafšneeks pahrdohd no sawas leelas, teizamas aboku-šoblas wifadus labatahs jortēs ahd oļu kohlūs, kas labi ižadfinari ar kupleem sareem un špežigahm fatnehm par 30—50 kap. gabalā.

Leel, kas grēbtu

meeschus

pahrdohd, teel usajinati 16tā un 17tā Oktobri šč. g. Behtis J. N. Meyera bohde pee Stalbes-muiščas weetneela (Gutsrepräsentanten) peeteittees. Meesch, kas zaur mahleem, falkeem, pelawahm un wihleem šipri neihtri padariti, neihts tā nederigi preti nemti.

Friščus

patent Flohr = katkus

10 pudu muzās peedahwa lehti

Wilum Wetterich,

pee Behtera bašnijas.

Zaur ščo zeem. Laužineekem daru sinamu, ka es sawu bohdi esmu paleelinajis un pahrdohdu leelumā un masumā par mehreneem zeneem leelā išwehle

wifadas firgu-leetas,
wilu,
pastalu-ahdas,
dšefsi,
krimas aitu-ahdas

preefš kražgeem.

Dimofey J. Wolkow,

Kalku- un Kaleju-eelu stuhri № 27, blatus tai weefnizai: „Hotel Stadt London.“

Pulkstenuš,

dubult-kapšelu šudraba antera-pulkstenuš no 12 rbl. šabtoht, šudraba žilindera-pulkstenuš no 8 rbl. šabtoht peedahwa

G. Janšohn,

leelā Šehnau-eelā № 3, preti mufes namam.

Rihg. Latw. beedriba.

Swehtdeen, 5. Oktobri 1875.

Rewis plaušchanas-šwehtti, bet

Mikelu bale.

Biketes preefš beedreem, tā preefš dahmahm 50 kap., laužineekem 1 rbl. ir bales walarā pee kafes dabujamas. Beedru-kahtes ir ušrahdamas. Šefahmums pulkt. 8 1/2; beigums pulkt. 3 nakti un pulkt. 4 tiks wifas beedribas ruhmes šlehtas.

Kahtribas komištija.

Schfeſter-bohde, Smiltene.

Sawu bohdi ar wifadahm, it ihpafši semineekem waijafšigahm un derigahm mantahm tagad bagati pilbijis, peedahwaju pašcheem pirzejeem un tablat-pahrdewejeem sawas prezes, to šarhā petroleumu, muzās un štopdēs, wifadas dšefses, tabatu, žigarus un dšeeceenus par lehtato Rihgas ženu, tapat ari ahdas, ahdas-leetas un papirošus par lehtato Behterburgas ženu. C. Sakfit. 3

Bohdes pahrdohfchana.

Weena bohde ar žejjāmu kraštui un šaimneezibas eeriktehm pee lehtas ihres ir sawu eemestu beht sem labeem nolihgumeem tuhtit wahrdohdama. Klah-takas šinas dabujamas Behterburgas Ūr-Rihgā, Žaunas- un Štabu-eelu stuhri № 37.

Šidohdama

ir tuhtit weena pilnigi eetaštita, labā weetā atrašdamahs wiržu-bohde ar wifahm mantibahm un eeriktehm. Šči bohde jaw ilgus gabus paštahm. Žapeeprafa Mastawas Ūr-Rihgā, Žaunā-eelā № 53, bohde. Turpat ir ari weens grunts-gabals tahdas 200 kwadrat-afšs leels par to nepahrgrošjāmu ženu 2 rbl. aši, pahrdohdams. Žapeeprafa turpat.

Melnu un dšeltanu lapu-tabaku, špefi un miltus pahrdohd par lehtu ženu

J. W. Sufew,

Šefš-Rihgas Žaunas-eelas stuhri № 5. 6

Kraštūs jeb buhšes-pelnuš

pirk par 1 rbl. muzā, Rohpafšū muiščas Kangaru glabšū-fabrikis pee Wahweres krohga uš Lubahnes leelžeta. Turpat war dabuht darbu pee mallas žiršchanas par labu ženu. 3

24. Septembri šč. g. ištuda Behterburgas Ūr-Rihgā, Bašnijas-eelā № 22 išt lohpmana Šošchela mahjas

gaišči-dšeltana wijohle

ar ščajuru un teedū kaku. Tas, kas par nošudfšas wijohles atrašchanu warešs ščajuru ušrahdišchanu doht, dabuhs no Rihgas polizejas waldišchanas labu maksu.

Weens melns, gaiščibruhns kwefšis

ir žetortdeen, tai 25. Septembri uš Lubahnes leelžeta un fwehtdeen, tai 28. Septembri atkal

diwi gaiščdšeltani kwefšči

uš Šoblas leelžeta pašudufšči. Šohšs funus war pret pateizibas-algu nodohd Rihgā, pee jāumeem wahrteem pee meefneela

J. Šešs.

5 rbl. pateizibas-algas!

Weens putnu-šuns balis, ar ihšu spalwu un dšeltaneem plekeem, dšeltanu galnu, garu aši un kaku-banti, kur tas wahrs G. Grunwald šahw eerakšibis, ir nolihbis. Wiršmineto algu dabuhs tas, kas waj nu norahda, kur šāis suns atrohahs, jeb ari tad to nowed Rihgā, Žuštū-eelā № 16, 2 krepes augšt, jeb Bežum-muiščas mešafunga-muišchā pr. Baustu. No pirkšanas lai šargahs!

No polizejas atwehlehts.

Kad tas pee Wez-Gulbenes peederigs, agratais Žaun-Laiženes Rekelaina muiščas krohšneeks Johann Sieling wežuma deht sawam deklam, Wez-Gulbenes pagasta štrihweram Otto Sieling pee šchahs teefas to pilnwaru adewa, ka tas wats war wina weetā wifas darifchanās, tā teefahm preefšchā stabtees un aistabweht, parahdus peedohd list un tam waijafšigs, ištmafahd, — atbildigs buht, — tab teel, augšchēja pilnwaras atdohfchana wifseem, tam waijafšigs, šlubinata un turklahd no šchahs walstis-teefas wist tā Johann Sieling parahdu deweji un nehmajī zaur ščo usajinati pušgada laikā no apafšch rakštitas deenas, t. i. lihš 20. Merz 1876 pee šchihš teefas, jeb pee mineta Otto Sieling Wez-Gulbenē ar sawahm praštšchanahm un nomafšchchanahm ištibšfinatees; wehlati neihts wairs pirmēji klawiti un ar pehdejeem, tā ar fweščas mantas pefawinatajeem pehž šitumeem ištarihtis tiks.

Beidsoht teel wehl no šchahs teefas wifpahrigi šlubināhs, ka ja tam wehl tahdas darifchanas ar Johann Sieling buhtu, nu wairs ne ar winu, bet ar wina pilnwarigu dehtu Otto Sieling, galā weht.

Žaun-Laiženē, tai 20. Septembri 1875. 3

Rihgas hipoteku beedriba.

Teem pee Rihgas hipoteku beedribas pefstahjušcheem imobiliju ihpafšneekem teel zaur ščo atgahdinahs, tā

pušgada intreses

par to wineem aipohstu naudu ir tai laikā no 15. lihš 31. Oktober ja-eemalša, un ka pehž šča termina beigšchanahs pehž beedribas šitumu § 66 buhs štrahpes-intreses 1 prozente no tahs ne-aištmafatas naudas jamatā.

Dirēktija.

Laužineekem un Rihšeneekem par šinu, ka esmu to atlaufchānu dabuht, wifadus šlubinajumus drulakt uš Rihgas teatera žedeles ohtu pušt. Šchihš žedeles, kas it deenas teel ištobtas un wairat tā 2300 ešemplarōs tohp druktatas, nahd neween Rihgas kungeem rohlā, bet ari latram, kas teateri apmelle; tapehž gan der, ka šlubinajumus uš mineto žedeli leel drulakt, ihpafšči preefšch teem, kas Rihgā weeru melle, jeb to pirtu un pahrdohd wehlahs. Šlubinajumi, kas lehtati teel akrehtināti tā awižes, teel preti nemti manā drulatana.

Ernst Plates.

Aištkaufles draudžē ir

diwi palihga šoblotaji

waijafšig. Weens preefšch Aištkaufles, ohtis preefšch Štrihwereschū pagasta-šoblas. Žapeemel-dahs wifu wehlat lihš 15. Oktobri šč. g. pee:

J. Rosenberg, Aišt. pag.-šoblotaja.
N. Sauliht, Štrihw. pag.-šoblotaja.

Muzeneefi

preefšch masu muzinu fastahdišchanas atrohē pašahwigu darbu pret augštu alford-lohni pee

Georg Thalheim,

mašgu-šmehres fabrikā pee Štrešnneeku-dahrsja. 2

Mahzitas žindu-šchuwejas

atrohd pašahwigu darbu til lab uš mahjās tā ari uš leelahs mahšines, žindu-magašhne Kalku un Wales-eelu stuhri pee

Ed. Knigge.

Weena kreetni audšinata, gohdigu wežaku meitene, 14—16 gabus weža, war pee weegleem darbeem labdā mašā familijā weetu dabuht. Žapeeprafa Ernst Plates I. drulatana pee Behtera bašnijas.

Friščas drabinas

ir it deenas dabujamas C. Strigty alus-bruštī, Rihtai-eelā № 51. 3

No žensures atwehlehts. Rihgā, 3. Oktobri 1875.

Dirēhts un dabujams pee bilšču- un grahmatu-dirēhtaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera bašnijas.

Te klat peetikums ar šlubinafchanahm!

Gesubhtihst.

Mums schahds rakts ar to luhgšchanu peesubhtihst, lai to drihsumā šawā lapā usnemtum:

Zeeniga „Mahjas weefa“ redalziņa teek it gauscham luhgta, šcho us Latweeschu dseefmu-grahmatu (preeksch Widsemes) sime-damohs ihso raksteenu „Mahjas weefi“ usnem, lai „Mahjas weefa“ lastitaji dabutu sinah, tā man isgahja ar „jaunas drukas“ dseefmu-grahmatu. Ar zeenafchanu Subfu padewigais B—1.

Tam wezam šalamam wahrdam „Labs nahf ar gaidišchanu“ brihšcham ari naw tainiba, tā to patš peedihwoju ar mineto dseefmu-grahmatu. Šā zeen. „M. w.“ lastitajeem wehl buhš atminams, tad šahdu laiku nebija dabujamas Latweeschu dseefmu-grahmatas (preeksch Widsemes), jo weza drufā bija ispirkta un jauna drufā wehl nebija gatawa. Šaudis, tam dseefmu-grahmatas waijadseja, gaidija ar ilgoshanu. Tē preeksch šahdahm nedekahm lastjam fludinajums, tā dseefmu-grahmata jaunā drufā esohf ituse gatawa. Man Nihgā buhdamam waijadseja preeksch šahda radineeta nopirkt dseefmu-grahmatu. Nopirktu dseefmu-grahmatu ar stempeles-numuru 00,224 (tā leelabs, tad laitam wifahm jaunās drukas dseefmu-grahmatahm usspeesta stempele, kurā numurs eekschā) un nowedu šawam radineekam, bet kas noteek? Dohmajū, tā buhšchu no šawa radineeta par zeema-kutuli ispeelnijees pateizibu, bet nefa! Winaš dseefmu-grahmatu kreetni apstaitijees, to nenem, bet mani israhjis atdohd dseefmu-grahmatu atpakal, šazidams, tā es winam dseefmu-grahmatu ar nešaidru drufu esmu nopirzis un turklat wehl dahrgi aismakšajis. Deko nebija to dariht, gribohf negribohf man bija dseefmu-grahmata japatur. Es šahfu apklauschinatees un dabuju sinah, tā jaunās drukas dseefmu-grahmata teescham dahrgata: fenak maksaja dseefmu-grahmata ne-eseeta (ja wairaf elsemplarus usreisu nehma) 60 šap., bet tagad 80 šap. Šapehž dseefmu-grahmata par 20 šap. palituse dahrgata un tam šahf pelna par labu nahf, to nesim, bet to gan sim, tā tā ir noschelojama leeta, tā dseefmu-grahmata, kas katram, pat nabaga atraitnei un bahrinam japehrf, paleel dahrgata.

Šehē man prahtā nahf, jif lehta ir bihele un tatschu dseefmu-grahmata wehl wairaf waijadšiga, jo katram to waijaga basnizā eihoht; tapehž pehž manahm dohmahm dseefmu-grahmatai buhtu jabuht lehtai jo lehtai. Biheles beedribas laša nandu, lai waretu biheles jo lehtas šaudim apgahdaht; waj ari preeksch dseefmu-grahmatahm nederetu nandu lastiht, lai tahs lehtakas nahktu šauschu rohkās?

Paht drufu runajoht japeemin, tā raksti weetahm nešaidri lasami, kas buhš par leelu šawelli wezeem šaudim, tam šaidra drufā waijadšiga; turklat wehl daschā muhfu basnizā ir patumšehi lohgi un tamdeht naw leels gaischums basnizā, preeksch tam attal šaidra drufā waijadšiga. Schahdas nešaidras rakstu weetās ir no drukafchanas zehlušchahs, un lai gan daschu Latweeschu-grahmatu esmu redsejis, tad tomehr šahdu drufu, kur weetahm ne lastiht newar, ne-esmu redsejis.

Tā nu reis eefahjis ar dseefmu-grahmatu nopubletees, ari nehmošs pawafas brihšchōs jauno drufu ar wezo drufu šalih-dsinah un tē nu atradu, tā jaunā drufā dauds drukas-misejumi atrohnahs, weetahm neriktigi bohštabi (burti) eelikti, weetahm bohštabi islaisi, weetahm pat wefals wahrds islaisis, tā tā pehž manahm dohmahm jaunās drukas dseefmu-grahmata žaur tahdahm wainahm war palikt preeksch-bruhšchchanas nederiga. Šahdu drufu no šehim wainahm šehē ussihmeschu, lai lastitaji pašehi spreesch, waj tahs wainas leelas waj masas; waj dseefmu-grahmata ar schahdahm wainahm bruhšchchama waj ne.

3 lap. p.	jaunā drufā ir
5	Lai
5	Sems
6	Slawehts
8	Marj
9	Ša
12	man buhš

wežā drufā ir
Lai
Sems
Slawehts
Mabra
Šas
buhš man

13 lap. p.	jaunā drufā ir
14	tuwu
17	Šehi
20	Gull šillite
21	apprehtinatu
23	dseedafš
23	šahwa es
24	apscheloschan
26	nesim
31	Tu effi schehligš effi
31	teem
37	Šas patš tohp irr winna
42	Uših
43	jauna
44	šaulas Jesus
46	dabbu šohš
49	semimti
51	deebšš
54	katru
56	dohšchu
60	Rabb' kas to
60	Uš tew allasch
61	litlu
61	aiflegšchu
63	wi
63	Winaš kas behdas spreesch
64	deebef' lehla
64	preeksch
67	pahtlahfi
67	Tee deebefš-gohdigu
67	grehlu-preekam šros
70	šaitinajš
70	tu weenigais labbumš
75	wars
76	Bestitajš
80	Ško
81	wedd to pee tainas
82	fataiš, Deewin
88	No tā štinga Jesus Kristus
88	šleibsees
88	draugu
90	šimtu-šahf
92	ary manni
93	Uš mahf'
93	ar Jesus
95	Nahf
95	rohkās
95	Mihlas Jesus
99	mums
102	fitt
108	gruhtu
116	nrds
122	nu
123	muhfu Lewš
124	tu man
127	pažellais
129	isaišch dwehfeli
143	šats tas, truhd
144	pezeeschu
145	astahjāš
147	notils
148	pažellohš
148	agri
149	dohš
155	mums glahbis
155	teizu teizu schehligš
157	šwehtu-be-nu
161	ušleifšchanas
164	tizzis
165	notahwe
168	deebefš šaidribas
169	peeliks kuhš
169	baggati
171	No tā šwehta Garra
171	šehi to atpeštitu
171	Šehi šohds

wežā drufā ir
tuwumā
Šehi
Gull šillite
apprehtinatu
dseedefš
šahwu es
apscheloschanu
nesim
Tu schehligš effi
teem
Šas patš tohp winna
Uših
jaunu
šaulais Jesus
dabbušohš
semimti
deebefš
gubru
dohdu
Rabb' tam, kas to
Uš tew es allasch
litlu
aiflegšchu
wi
Winaš, tad behdas spreesch
deebef' lehla
preelu
pahtlahwesti
Tee deebefš-gohdibu
grehlu-preekam
šaitinajš
tu weenigais labbumš
wairs
Bestitajš
Šas
Wedd to pee tainas
Deewin, fataiši
Afšpibdešchanas-
pahtleibsees
dahgu
šimtu-šahf
par manni
Uš tamu mahf'
ar Jesus
Šohf
rohkās
Mihlais Jesus
muhš
fitt
šuhru
šros
un
muhfu Lewš
tu par man
pažellahis
isaišch dwehfeli
šats tas, kas truhd
pazeeschu
apstahjāš
notilš
peezellohš
agri
dohš
muhš glahbis
teizu schehligš
šwehtu-be-nu
ušleifšchanas
tizzis
nenofahwe
deebefš šaidribas
peeliks kuhš
baggati
deebefš-braufšchanas
šehi to atpeštitu
Šehis šohds

Šehē esmu tahs wainas lihds 171mai lapu-pusei ussihmejis (dseefmu-grahmatai ir bes peelikuma 704 lapu-puses), jo tahlat lastiht man apnita, warbuht jifš šcho lastišanū tahlat usnem. Weigās ari peeminu, tad wifus masalus misejumi buhtu ussihmejis, tad teescham trihs reis til dauds buhtu isnahjis; tā par prohwi ne-esmu ussihmejis kur f weetā šahw š, jeb fur šimes jeb interpunkcijas u. t. pr. naw riktigi nodrutatas.

3ehfis.

Latweefchu teaters
preekfch labdarigeem mehrkeem,
Weifenfeldta t. fahle.

11. Oktoberi, pulst. 8 wafarâ:

„**Mubkitis**“ no A. Dihrika un „**Kahds**
brihdis kantori“ no T. Allunana.

12. Oktoberi pulst. 6 wafarâ:

„**Wifs naw felts kas spihd**“ no
K. Kalnina un „**Dzigs Moses**“ no A.
Allunana.

I. numereretais plazis 70 kap., II. pl. 50 kap.
III. pl. 25 kap. — Breefch beedreem pret fchi gada
beedru-kahrtu ufradifchanu: I. pl. 50 kap., II. pl.
30 kap., III. pl. 20 kap.

12. Oktoberi pehz teatera buhs weefigs-wafars,
uf turu nebedri zaur beedreem eewedami.

Peo abahm ifrahdfchanahm un uf weefiga-wafara
fpehlehs Ulriha kapele.

26. Oktoberi fch. g., pulst. 2 p. p., buhs 3ehfu
Sahna bafnizâ

gariga konzerte;

16. Nowemberi fch. g., pulst. 6 wafarâ, Weifen-
feldta t. fahle,

laiziga konzerte.

Pehz laizigas konzertes weefigs-wafars pee Ul-
rihu mustas. Turwakas finas iwehlati. 1

3ehfu L. L. un D. beedribas preekfchneeziha.

Weens dshiwollis ar firgu-stali un
wahgufi ir ifibrejams Kohfchu-eelâ
N 7, turu pee kara-fpitaleem. 2

Schelkeni un likeeri

wifadâs fortis ir dabujami Kalstenuuifchâs jaun-eerit-
tetâ fchellen-fabrikâ (Madinas draufse). 1

Wahju un Franzifchu ween- un dimstohru jaks-
fintes ar patents ftruhwehm un damast-ftohbru, ar
prastu un fmalfti graweereu tebraudu apfistas; ween-
un dimstohbru pistohles ar pulweri lahdejamas, re-
wolweru pistohles ar 6, 8 un 12 fchahweeneem, no
palokas lahdejamas, ar turflabt peederigahm jau lah-
detahm patronehm, kuri itin derigi par drohfchibu
mahjâ un uf zela; lâ ari wehl Englifchu ftrohles,
uhdena pistongas, no kureem katris wâlâ eet; tâpat
ari leelu krahjumu no wifabeem pee jaks waijadfi-
geem rihkeem pahrohd par lehtato zenu 2

Johannes Mitschte,

fchanjumu un jaks-rihku-bohdê,
Kungu- un Sinder-eelas fuhri.

Kohfâs- un Gôpeta tukamahs-maschines,
wehtijamahs- un ekfetu-maschines,
weenjuhgu kohka-arklus,
dimjuhgu dselâ-arklus, Zelgawas ifstahde
ar fudraba medali apdahwinati,
Angl. superfosfatu ar fatura-ppagalwo-
fchanu, pehz politechnikas ifmekfchanas,
rohfas fchujamahs maschines, 7 rubl.
gabalâ, pahrohd

Biegler un beedris,

leelâ Bils-eelâ N 19.

Studinafchanas.

J. Malmberga un beedra
Maftawas tehju-magasihne,

Rihgâ, Kauf-eelâ Nr. 18,

peedahwa wifu labalahs

ihstas karawanes-tehjas

par 160, 180, 200, 250, 300 kap. mahrijinâ un dahrgat. 6

Sweedru arklus, ezefchas, sehjamas maschi-
nes, rohku-gepelu-uhdens- un Dampf-kulamas ma-
schines, lokomobiles un gepelu-eeriktes, tihri-
fchanas-maschines, treschotkas, ekfetu-maschines,
peedahwa wifadâ leelumâ if teem labateem un pirmeem Anglijas,

Wahrijas- un Sweedrijas-fabrikteem.

General krahjums no semtohpju maschinehm un rihkeem.

P. W. Grahmann, Rihgâ.

Pastahwiga ifstahde

Nikolai-eelâ, blatus ftrehneetu dahrsam.

leelâ Sehkaba-eelâ, preti birshai.

Gewehro jams: Uf ohtras Baltijas zentral-ifstahdes Rihgâ, Juni mehnefi 1871mâ gabâ,
dabuja tee fabriki, turu leelas no P. W. Grahmann bija ifstahditas wif lohpâ

22 prehmijas

turu starpâ ari atrohdsahs walfis-domehnu ministerijas fudraba medala, machinru nodalâ to

augstako usteifschanu

tas pee ifdalfchanas tika pafneegta.

6 werstes no Rihgas

ir semes gabali apfrahdati un ne-apfrahdati pa
weenai un wairal pubra-weetahm pahrohdami jeb
ar ifrentejami. Mahlatas finas ir dabujamas tur-
pat Timrat muifchâ pee tagadeja ihpafchneeta, tu-
wumâ pee Pehterburgas fchofejas. 1

20 buhwes-platfchi

dafchadâ leelumâ ir lohti lehti par 1/2 kap. grunts-
makfas (Grundzins) par afi pahrohdami 1

Grawenhofe leelâ Lehgeru-eelâ N 51, pee

N. Bachus.

Baltu lohgu-glahfi

pahrohd par lehtako zenu **Waldenburgas** fiiflu-
fabriki apafsch Mligen muifchâs, Saunpils draufse,
wifadâ leelumâ eefchâ lastehm un tahpelâs.

Louis Greiner, 2
fabrika ihpafchneeks.

Pulkstenu-taifitajs

Joh. A. Kundt

ir fawu pulstenu-bohdi no
Kallu-eelas uf

Smilfchu- un Sirgu-
celu fuhri,

Karpowa mahjâ, pahrzhelis,
un ufluhbf fawus draugus,
lauzineetus, winu ar fawahm
wajadfabahm pa pilnahm ap-
mekleht un no wina leela pulst-
stenu krahjuma wifadus pulst-
stenu par lehtu zenu ar appalwofchanu pirtt.

stenu par lehtu zenu ar appalwofchanu pirtt.

2 fuhrmanu talefchâs un 2 kamanas
fahju preekfch pahrohdchanas Kohfchu-
eelâ N 7 pee kara-fpitaleem. 2

Pulkstenu

Jaunâs fuhtijumâs un leelâkâ ifwehle no wifu dah-
gakeem lihds wifu lehtakeem dabuja un peedahwa
par wifu sematahm zenahm sem appalwofchanu

A. G. Berg,

Sinderu-eelâ N 9.

Walkâ.

Wifas sortes dieltanu sahbatu no flawenahs Mat-
wei Sawina fabrikas, ihsti labu Kohfu wilnu un
wifas pee turpneetu darbeem peederigas ahdu-fortes,
jaunâ labâ buhfchanâ, pahrohd par lehtahm zenahm

G. Mallner,

prefi brugur-teejai. 1

40 rubl. pateizibas-algas.

Tai nalti no 21. uf 22. Septembri fch. g. tika
Gierfch fatimneetam Otten muifchâs Snikeru mah-
jâs, Talfu aprinki, nofagti

dâwi bruhni firgi.

Weens no fâheem ir 8 gadus wejs un weenâ pufê
purnâ baltums; ohtreis 4 gadus wejs ar baltu plefi
pee labahs lahjas un abeem ir uf peeres baltis ple-
fis. Tas, turfch fchohs firgu-faglus waretu ufrab-
diht jeb finas boht, kur fâhee minete lohpini ir at-
rohdami, tas dabuhs augfcham mineohs 40 rubl.
pateizibas-algas. 1

No pirkfchanas lai fargahs!

Arweenu tikai gohdigi.

(Statees No. 36.)

Trefcha nodata. Nu ir wehl gruhstaki arweenu gohdigam palitt.

Nedelas un mehneschi pagahja, polizeja bija ne-apnikdama azis un ausis wata turejuse un ruhpejusehs to sagli peenahkt, kas wisu pilsehtu ar sinkahribu bij pilbijis, bet rahbijahs it ka bees dehis pah fcho noslehpumu guletu, tur pat ne ta gaischaka azs nespehtu zauri flatiht.

Lindemanis, zil ruhkti un fahpigi winam ari fawu notifikschu flahdi wajjadseja zeesi, jo deenas wairak ar to apradinajahs un luhfoja to zil spehdams is prahta laist un zaur pastahwigu usjhtibu un diwlahrtigu taupibu atkal fawu sudumu eemantohkt. Wina sweedri tika ari pateesi bagatigi apfwehtiti, ta ka winsch bija jaw gandrihs pusi no fawa parahda Reinulta lungam atlihdsinajis un bes tam wehl kahdu masuminu ari jaw krahfchanas-lahde eelizis, kad peepefchi, ka bahrgs pehrkona spehreens jauka laikä, atkal jauna leela nelaimie winu is falda meera istrauzeja.

Tas bij ta pawasara pehz teem nupat stahstiteem notifikumeem, kad kahda wakarä Behterfons pee wina dahrsa eenahja.

„Labwakar, Lindeman!“ winsch teiza blehdigi fmaididams. „Nu, tas man patihl, ka juhs wehl arweenu ta fchakli manu dahrsu apfahpjeet!“

„Ro? Zuhfu dahrsu?“ Lindemanis prastja un luhfojahn gluschi dohmigs un brihnodamees nahburgam azis, it ka fchakidams, ka tam galwa nestahwetu wairs rittiga weeta.

„Zuhfu dahrsu?“ winsch atkal prastja. „Nahburg, fchowakar juhs pawisam eseet fajukufchi!“

„Neds, ka isturahs, it ka es to nemas nesinatu!“ Behterfons atbildeja un reta it fawada fmaidichana us wina waiga bija manama. „Es runaju gluschi prasti par fcho dahrsu, ka par fawu dahrsu, tadehl, ka tas ka mans ihpafchums man peeder. Zuh nahburg, par to brihnatees? Nu, redseet, es newaru to nemas par launu nemt, tadehl ka juhs to jaw daschu gadu netaisni par fawu turejuschi, bet nu tagad taisnibai buhs buht taisnibai, mihto Lindeman, un ja juhs negribeseet labis prahtis man to atdoht, tad tikpat jaw teesat ta leeta buhs ja-isschkir.“

„Teesai? Ja-isschkir? Kas ja-isschkir?“ Lindemanis prastja apstulbis un ka is padebescheem iskritis.

„Nu kas tad zits, ka tahs teesibas par dahrsa peederibu,“ Behterfons atbildeja. „Ja, ja, nahburg! Nemas ta ne-ehrmojatees, fewim tahdu brihnumu-pilnu waigu taisidami! Laikam man buhs jafneeds jums drufku stipraks wihns. Nu tad klaufatees ar abahm ausim.“

Lindemanis klaufijahs; un Behterfons runaja tahkat:

„Kad Zuh, nahburg, fcho mahju pirkeet, tad juhs stipri tizejeet, ka ari tas dahrs pee tahs peeder. Bet tas nebija wis ta, ka es to is rittigeem papihreem jums waru peerahdiht. Agrakos laikos peedereja tas dahrs pee manas mahjas, un juhfu preefch-gahjejs, te fchih mahjas ihpafchneeks — tagad juhfu mahjas — bija to no mana tehwa us renti turejis. Kad winsch jums to ka fawu ihpafchumu pahrdewis, tad tas nekas wairak naw bijis, ka tikai gluschi prastja peekrahpfchana.“

„Ta naw teesja!“ Lindemanis atbildeja stipri un meerigi. „Ta pirkfchanas kuntrakte rahda ar gaischeem un flaidreem

wahrdeem, ka mahja lihds ar to dahrsu weena lohpa fader un ta tee ari ir pirkti. Preefchajais ihpafchneeks, no ka es fcho mahju un dahrsu pirku, bij jaw fen preefch tam to rentetu dahrsu pawisam par dsimtu eepirzis, un tad winsch ari tohs abus, mahju un dahrsu, man bes kahdas krahpfchanas taisni par faweem warejis pahrdohkt. Nenesect, nahburg, man tatschu tahdas dumjibas preefcha.“

„Nu, ko tur til dauds teeptees un strihdtees,“ ta fchis it auksti atbildeja. „Parahdeet man fawu pirkfchanas kuntrakti, ja tur tas stahw zitadi, ne ka mans papihros, ko es it nejaufchi nupat preefch pahri deenahm zauri flatijohs, tad sinams man ir netaisniba un jums taisniba. Bet pirms mums wajjadsetu gan to kuntrakti weenreis kreetni zauri flatitees.“

Lindemanis to dsirdebams lohiti nobihjahn un bahlums wina-waigu apklahja, jo winsch gan sinaja, ka saglis toreis lihds ar naudü ari wisus papihrus is flapja bija lihds panehmis. Paschas mahjas deht nu gan mas par to buhtu bijis ko behdatees, jo ta bija teesas nekustamu-mantu fihlu-grahmatas (Hypotheken-Bücher) eewesta, bet kas par dahrsu wehl ihpafchi bija wajjadsigis sinahkt, tas gan winam us wifadu wihfi wareja leelas galwas fahpes padariht. Tomehr winsch wehl zil spehdams fanehmahn un atbildeja:

„Ta kuntrakte gan naw man deemishehl tagad pee rohkas, bet es sinu it flaidri, ka tas dahrs pee fchih mahjas peeder. Ta kwihte, ko pee dahrsa pirkfchanas mans preefch-gahjejs no wina pirma ihpafchneeka fanehmis, bij tai labakaja kahrtiba uskrastita kuntraktei klahit peelikta.“

„Ja, ja, tas ir gan drihs issakams, bet ne til drihs peerahdams,“ Behterfons atteiza. „Mans papihros es neko par pahrdohfchanu ne-atrohdu, bet til ween par rentefchanu, kas ari nu jaw preefch dauds gadeem ir beigusehs. Ja juhs, nahburg, par to gribeet pahrelezinatees, tad es labpraht jums to gribu peerahdiht. Nahkeet lihds us manu mahju! Skaidriba, ja — ta ari man lohiti mihta.“

Lindemanis, no fahpigahm juschanahm pahrneemts, atstahja fawu darbu un gahja Behterfonam lihds us wina mahju. Galda fchuplahdi iswilzis, winsch (Behterfons) isnehma is tahs kahdas wezas dokumentes, un rahdija tajas fawam weefam tahs weetas, kas wina isteikteem wahrdeem par pabalstu dereja. Lindemanis lastja ar pulstoschu firdi un klusi drebuti zaur wina lohzeekleem fchahwahs. Wifs bija rittigi, ka Behterfons bija fajijis, un kad nu wezam wihram ne-isdewahs to kwihti par to pee dahrsa pirkfchanas nomafkatu naudü rohka dabuht, tad winam wajjadseja, waj nu tihf jeb netihf, fawu lihds fchim ar usjhtibu lohptu dahrsu nahburga rohkas nodoht.

Tas bija smags siteens, smagaks wehl ne ka ta jaw notikuse naudas flahde, jo fchis dahrs pasneesja winam to leelako datu meefas ustura, un kad fchis awots winam isska, tad gan wareja lehti notikt, ka winam nabadsiba jakriht, jeb wifmasal ta falda zeriba jafande, preefch faweem behrneem us preefchu wehl ko eekraht. To dohmajohkt winsch fehdeja ka almina stabs. Tomehr drihs fanehmees, winsch eesahja atkal runahkt.

„Nahburg,“ winsch runaja ar weenteesigu un eespaidigu balfi, „waj juhs to wareet preefch Deewa un fawas firdsapfinas swehrecht, ka fchi dokumente ir ta ihsta, un ne wis ar ihpafchu noluhku fagatawota jeb pahrtaisita?“

„Sinams,“ tā beštauniga atbilde flaneja, lai gan Behterfona azis tam wahrdam noslanohyt us semi nolaidahs. „Es waru gan par to swehrecht!“

„Labi,“ Lindemanis runaja swehti un meerigā balsi tahlak, „juhs tad gan pateesi swehresceet, nahburg, bet Deews juhs par to bes sohdbas ne-attahs; jo tas Kungs to nesohditu nepametihs, kas wina wahrdu welti walka. Sinams, man tahs kwihtes wairs naw, kas waretu gaischi apleezinaht, ka tas dahrs ir mans ihpafchums, jo tas saglis, kas man manu nandu issaga, issaga ari to pirkschanas kunktrakti; — bet to-mehr ta kwihte ir manās rohlās bijuse, esmu pats to lasijis; tapat to pirkschanas maksu esmu par mahju un dahrsu nomaksajis. To wisu waru apswerecht preeksch Deewa un fawas sirds-apsinas, un redsesim, kas gan preeksch teefas wairak derehs, waj gohdiga wihra wahrds, jeb kaut kahds papihris, ko pehz patifschanas katra brihdi war uskastiht.“

„A, ah!“ Behterfons issauza. „Kaut gan jums deesgan flaidras peerahdischanas esmu dewis, tad tomehr gribeet mani wehl preeksch teefas faukt?“

„Ja, to gribu gan, us fawu Deewu ustizedams,“ Lindemanis atbildeja ar pazeetu balsi. „Bet juhs, nahburg, fargatees! Deews, kura azis pate wistumschaka nakts ir gaischa, flatahs ari juhfu sirdi un reds juhfu dohmas, ko reis winfch teescham, es jaku teescham, gaisma wedihs!“

Pe schem wahrdeem winfch speezehlahs un ar stingreem sohtheem un pazeltu galwu pa durwim ahrā isgahja. Bet a! fchi ahriga stingruma zehlons bij tikai ihfs eekschigs karstums! Mahja pahrnahzis, winfch pakrita us krehflu un galwu rohlās atspeedis raudaja it gauschi. Ak, winfch deesgan labi sinaja, ka Behterfons pirms meera nedohfees, kamehr to dahrsu winam nebuhs atnehmis. U! kahdu wihs winfch gan wareja zereht tam preti atturetees? Ta kwihte, pee la wifa ta leeta karajahs, bij beigta? Kur lai winfch to tagad atkal rohlā dabutu? Ak, tahs wifas rahdijahs ne-eespehjamās leetas! —

Te usreis winam kā sibens kahdas dohmas prahtā eeschahwahs!

Kā, — kad es tagad pats zitu kwihti norakstu, un us tahdu wihs fawu ihpafchumu glahbju? Was behdu, ka es pee tam peenahkts tiktu. Bes tam es jaw pateesi sinu un waru waj desmit reis swehrecht, ka tahda kwihte manās rohlās bijuse. Ari ziti nahburgi it labi wehl atmin, ka es pateesi mahju un dahrsu pirzis un par abeem gohdigi aismaksajis esmu. Teefa jaw newaretu ne pawisam pee tahs schaubischanahs nahkt, wehl kwihtes riktiguma dehl pakal luhkoht, jo kas tad to spehtu peerahdiht, ka ta naw ta ihsta. Tahda wihs es waretu gan it brangi glahbt fawu ihpafchumu, glahbt preeksch faweem behrneem! Waj tad tas naw mans peenahkums, preeksch teem gahdaht un ruhpetees, kas man til tuwu stahw? Kad man pretineeks ar wiltibas eerotscheem pret manim fazelahs, kadehl tad man ari nebuhtu teesiba ar tahdeem pascheem tam preti zeltees, kam manim tee pateesee, ihstee eerotfchi nolaupti?“ — — —

Ilgu laiku winfch par to dohmaja, daschdaschadi to leetu grohsidams. Breesmigs karfch wina eekschā plohsijahs. Ak, ta kahrdinashana, fawu taisnibu ar netaisnibu aissargahht un glahbt, guleja jaw til tuwu pee durwim, un gandrihs, gandrihs winfch buhtu jaw tai padewees. Te patlaban ihstā laika winam eeschahwahs prahtā faws wezais teikums: arweenu tikai gohdigi! un luhl, us reis winam tā stipra pahleezinashanahs sirdi atmohdahs, ka winfch, ja jo prohjam

par taisnu gohda wihru griboht palikt, nedrihstohht ne pa mata platumu no tillibas zeta nogreestees. Winfch uslehja ahtri no krehfla un abas rohlās us augfchu isttepa, it kā wifas launas eemuschinashanas atgainahht gribedams.

„Atkahpees, fahntan!“ winfch issauza. „Sinams, tagad ir gan wehl gruhlaki gohdigam palikt, bet tam buhs tā buht, un lai ari tas til tahlu eetu, ka man fawās wezuma deenās kā ubagam maise pa celahm buhtu jamekle! Arweenu tikai gohdigi! Wisu zitu gribu Deewa rohlās atwehleht! Winfch gan sin, kam taisniba, winfch ir ta pateesiba! Ja, us tewi, mans Deews, es palaujohs, un nodohdu fawu leetu tawās rohlās!“ — — —

Tā nu ari tas palika. Kahrdinashana bija uswareta, un Lindemanis wareja nu atkal ar brihwahm, watejahm azim us debesim luhkotees. Lai buhtu kā buhdams, lai notiktu kas notikdams, is tureenes, is ta muhschiga preeka awota, winfch smehta few spehtu un atspirdsinashanu ari wisgruhhtakās deenās.

Behterfons nekawejahs wairs neweenu stundu ilgal fawas ar wiltu eemantotas teesibas us Lindemana dahrsu leeta likt, un kad Lindemanis us wina wairak reisu peeprashanahm tam to dahrsu brihwpraktigi leedsahs atdoht, tad tas peesuhdseja to pee teefas. Par welti Lindemanis nopuhlejahs ar wahrdeem peerahdiht un apleezinaht, ka dahrs esohht pateesi wina ihpafchums, jo Behterfona papihri, kuras winfch tur klahht wehl ar swehreschanu par riktigeem apstiprinaja, runaja tam it spehzigi preti, un teefa newareja ne ko zita dariht, kā tā spreesť kā peerahdischanas to prasija. Gan daschs labs par Behterfona taisnibu galwu kratija un stipri tizeja, ka dahrs Lindemanim peeder un peederejis, — tomehr wifas schihs gohda dohmas wezam wihram neko newareja lihdscht. Tika nospreests, ka Lindemanim tas dahrs Behterfonam jatdohd, un turklahht wifas teefas maksashanas, kas gan wifai leelas nebija, weenam pascham janolihdsina. Behterfons nu til smehta ween fawā welischligā preekā, un nekawejahs tuhlt ohtrā deenā dahrsa rohbeschas sehtu nonemt un to lihds pascheem Lindemana lohgeem aisselt, ta ka lihdschinigs nahburga dahrs nu ar wina weenā strehki bij faweenohts, kamehr Lindemanim wairak nepalika, kā tikai ta schaura strichpina ahrpus mahjas schofejas malā. Sirds winam eekschā raudaja no schehluma, kad tam nu bija Jareds, ka Behterfons pa wina dahrsu fainneekoja. Bet Behterfons, kad tas fawu nahburgu tahdu redseja, tad tas til luhloja kā ween waredams, wina sirds fahwes zaur nekauwigu apmehdischanu un issmeeschchanu wehl ruhktakas padariht.

„To es nebuhtu dohmajis, ka juhfu dahrsa-augli man til gahrdi smeketu!“ winfch mehdidams Lindemanim issauza. „Waj es jums jaw neteizu, ka tas man lohti patihl, ka juhs arween tā tschakli manu dahrsu apkohpjeet?“

Lindemanis paraustija plezus, un ne wahrda ne-atbildejis no wina prohjam aissreesahs.

(Turpmat wehl.)

Spaneeschu mihlestibas dshwe.

(States N° 39. Beigums.)

Tad wezais behdigais Joses iszehlahs wifā fawā leelumā un teiza ar fawu skunju bet laipnigu balsi: „Draugs! Juhs sineet manu gadijumu. Patureet fawus sirgehsetus! Manim

pascham deefgan fawâ weentuligâ dshiwê. Swehrejeet manim, ka Zuhâ katram gluden mehligam Franzusim gribeet ar kahju eespert un ne to us fawu sirgeheli nemt un pahr kalneem west — tad es eefchu Zums lihds.

Un Karlos swehreja. Al, un winsch buhtu wehl daudi to flittako apfoshlees, ja til zaur to dabutu wezo Joses lihds fawu faldu dulzinu ar lustigu wakara musiki apfweizinaht!

Drihs tee tur bija. Gitare flaneja apafsch Isabeles lohga un diwas balsis dseedaja:

Gaischat nela swaigschu spohschums,
Ne granatu seedu kohschums,
Ne gitaru flanas spehle,
Staisa dona, firds tew mihle!

Dseedu tumsâ schê aiffmazis,
Lihds man atspihd tawas azis,
Manas dseefmas nepabeigsees,
Kamehr tu pee lohga steigsees!

Staisa dona, Isabele
Nescheliga, rahbees . . .

Tad augfcham pee lohga atflaneja lehni fohli un mihlita, filta un lehna feeweefchu balsis fauza: „Dahrgais Karlos! — klusu — klusu —! Tehws wehl nomohdâ! Karlos skatahs azis nenolaisdams us augfchu. Balta apata rohla lihds ar lampas gaischumu issteepjahs zaur lohga dselsu trelineem, aif kureem Pedro tehws fawu balto balohditi, Isabeli, aifglabajis, lai tee daschadi zauni un jeski famta frakâs un ahdu kurees to nedabutu aistahrt un famaitaht. Turklaht diwas gaischas azis spihd no augfchas til dedsigas un spohschas, ka tahs lampas spihdums preefsch tahm nobahleja. Tahs bija Isabeles azis.

„Isabele, gribu ar tewi runaht!“
„Nekahdâ wihse ne — jo tehws — —“

Bet Karlos karsta firds fawâ mihlestibas wahrndize to wahrdu: „nekahdâ wihse“ nepasihst. Bahru azu-mirkli ar wezo Joses patfchafstejees — wezais nopuhfchahs — nopuhfchahs no wisa pilna firds-dibina; atflehhjahs tad ar muguru pee nama feenmata, apafsch Isabeles lohga, ar fawahm stiprahm rohlahm us zetgaleem atfpeesdamees. Mudigais Karlos nu kâ runzis uslehza us wira kameefcheem un tad iszehlahs stahwu augfcham gar feenmata. Isabele noleezahs lohga, jif semi ween stary teem trelineem wareja, isbahsa fawu baltu apatu rohzinu zaur teem trelineem un to nolaida gar feenmali us semi. Un kahda laime! Karlos war aiffneegt winas mihlstu siltu rohzinu.

„Isabele! — es wairs newaru isjeest, — mihlestibas fahpes mani mohza nohst! — Nihst man waijag tewi dabuht redseht un runaht. Waigu pee waiga — luhpu pee luhpas!“

„Karlos! Nihst es weena pate eefchu fw. Franziskas kapelê (basnizina) agrâ mischâ (Deewa kalposchanas-luhgfschanâ). Mana weza duena (apfargataja) ir schodeen faslimuse ar dsel-teno drudsi.“ Isabele paklusu runaja.

„Swehtais Franzis lai par to ir flawehts!“ Karlos nopuhtahs.
„Lai winsch mums to peedohd!“ Isabele tschukfsteja.

„Tawas luhpas riht fluhvstischu, mihla; bet tawu mihlstu siltu rohzinu . . . . .“ Laimigais Karlos iszelahs us pierstu galeem, us ta behdigaja Joses kameefcheem, steepj tad wehl fawu kaku un muti us augfchu un tschuks, tschuks! fkan karsta butfchina pa to tumschu nakts klufumu. Wezais behdigais Joses apafsch Karlos kahjahm to dsied un tas winam

eet tã zaur firdi, ka gandrihs nebuht wairs nespehj nostahweht. Winam tã preefschâ stahjahs tee laimigee mihlestibas brihschi, kurees ar fawu flaihtu un mihligu, bet ne-ustizamo Lawisi kohpâ mihlinadamees preezajahs. Gruhtha un firds-fahju pilna nopuhta fatrizinaja wina wezu behdigu firdi — stipree kameefchi fahla drebeht lihds — un — al — wai! — winsch fahl klanitees! Laimigais Karlos tur augfcham eekustinahts, nespehj wairs noturetees, fahl lihds klanitees un flihlt — un — nokriht semê . . . . .

Isabele no isbailehm dikti eekleedsahs. Leelais kehschu funs fehts widu atmohstahs, — ari wezais Pedro tehws usbihstahs no fawem faldeem Kferes-wihna fapneem. Gelez tupeles un gruhsch nama-durwju aifschaujamo (drehgeli) walam.

Bet wezais behdigais Joses pa tam Karlos klusnam pazehlis, un fchis durwju drehgeli atfchaujam dsirdams, wehl eefauzahs: „Nihst pee fw. Franziskas, mihla!“ Un nu fawus gitarus, bises, mehletus un zepures pakehrusch, gar nama stuhri garam, nakts tumschumâ pasuda.

Wezais Pedro fehts widu islehzis to atrohhd klusu un tulfchu. Zeredams, ka funs to pawelti trauzejis, winsch to faper; tad eet atkal no jauna pee dusas.

Dhtrâ rihtâ Karlos ar Isabeles fateekahs pee Franziskas kapeles tumschâ kaktâ — fwehti laimigi.

Ta ir Spaneeschu mihlestibas dshiwê, kas nepasihst nekahdus kawektus un nebehda ne muhrus, nej kaut ko zitu! Tadeht ari dseed:

Uj Sewilu, uj Sewilu!
Sinu: mahjâ pajumtina
Ir weens mihligs kambariusch,
Kur seeb mana luhgawina;
Tur pee wahrteem ahmuriusch,
Klaweju — ta atwee man!

Bet pee weza behdigaja Joses nelaimiga gadijuma manim prahtâ kriht tee perfchi muhsu kabatas singu-grahmatina, tur Ansis fawas behdas fuhdsedams stary ziteem perfscheem ari tã dseed:

Es eemihleju meiteni,
Kas smuta, apata,
Sil' azin', farfani wafdsini
Un masa muschina.
Lai kallis, kruhtis, rohziinas
Bij baltas it kâ sneegs,
Selt' bruhni mati — kahjiinas
Un wasoda kâ preefs.

Tad nahja staltais stuzeris —
Johds fina, kas tam wahrs —
Schis gluschî tahds bij isaudis,
Kahds feewischkeem ir gahrds.
Kas krahpa wifas dailenes
Lihds ar tahm manu ar'.
Wehl nebij pufgads, skatohs es,
So lai ar tahdu dar'?!
Un muraja pats launajs man:
Ans, meti rutafus!
Tad kalika few apfahrt gan
Dauds nahwes eerohtschus.
Uf wifseem ilgi statijohs
Ii gruhthi puhdamees:
Uf reis tad knaschi aggreesohs:
„Gij Ans, ko nerojees!“ — E. Dunsberg.

Gradi un feedi.

Notifikums, kuresch kahdâ oprinka pilsehtinâ atgadijeess.

(Statess N 39. Beigums.)

Pa tam bija weenu lohga pusi atwehreis, galwu eebahsis un klausijahs brihtinu. Kad winsch newareja tumfâ ne Kraukli nedf wina funi eeraudsiht, tad winsch eelihda pa lohgu klusi eefschâ, gahja us pirktu galeem papreefschu durwis aiframpeht, un tad pee Dundura naudas flapja, kuru tas lifahs labi pasihstoh, tã kã tas pa tumfu sinaja, kur tas stahw, atflehdsa to bes trohfschâ, laikam ar palat taifitu atflehgu un isnehma Dundura naidu, to fawâs kabatâs bahsdams. Patlaban winsch gribeja pa to paschu zaurumu atkal iseet, pa kuru bija eenahjis. Bet — „Sultan, ker!“ Krauklis issauzahs un tuhlin paklausigais Sultans lehza isbihjuscham sagtam kruhtis un gahsa to gar semi. „Paleez meerâ!“ Krauklis ussauza funam un us sagli winsch fazija: „Stahjees tuhlin faktã un nekustees no weetas, zitadi es rihdischu no jauna funi us tewi un tad tawa rihle wairs wejela nepaliks!“ — Tad winsch sauza stiprã balji: „Ana! Ana! tuhlin schurpu!“ Kad meita pamohdahs, tad ta steidsahs, ahtri pa tumfu turp, kur to sauza.

„Ko juhs wehlatees, Kraukla lungs?“ wina steidsahs prasih. „Al, jums naw swezes!“

„Man tahs newaijaga ari,“ Krauklis atbildeja. „Steidssees tuhlin pee Dundura lunga un fakti tam, lai ahtri pahrahl, jo kahds saglis ir wina mahjã.“

„Al lungs, saglis mahjã!“ meita issauzahs isbihjusch.

„Turi muti!“ Krauklis pawehleja. „Kad es gribetu, lai wisa pilsehtina fashreen, tad es patã buhtu warejis trohfsni taifih. Saglis ir manã fargaschanã, gahda tu fawu lungu schurp!“

Meita fkehja ahtri prohjam un Krauklis noschdahs atkal meerigs atshwelne, uswilka ar sehweles skalineem uguni un aifdedsinaja fawu pihpi. Saglis fakha tagad luhgtees, lai to palaisch. Winsch apfohlijahs wisu sagto naidu ardoht un wehl 25 rublus peemafacht. „Ta ir Dundura lunga darijchana,“ Krauklis atbildeja, „waj es sinu, zil tu esi sadis?“ Un jo wairaf saglis luhdsahs un naidu fohlija, jo masaf zeetais Krauklis atbildeja.

Behz masa brihscha bija fohli dsirdami, jo Anas wehstis bija wisus kristibas weefus sinkahrigus padarijuse un tee nahza wisi bekeram lihds.

„Kur ir saglis?“ Dundurs prasija elfodams ar laterni rohkã istabã eeklypdams.

„Tur winsch stahw faktã.“

Bekeris skatijahs us faktu un issauzahs brihmidamees: „Tas jaw ir mans kaiminsch, Lappene, pee kura es nupat biju kristibas!“

Ja, tas bija Lappene. Winsch raudsija ar to aifbildinatees, ka winsch esoh, tikai johkodams to darijis, un zereja zaur to warbuht wata tikt. Bet bekers Dundurs neprata naudas-leetas nekahdus johkus, un tã Lappene tapa gohdigahs pilsehtas rahtes fargaschanã nodohs, kura sinams gahdaja, ka wina nedarbs bes pelnitas algas nepalika. R. M.

Drufzinas.

Nekas naw weeglaki kã zitam wainas usrahdiht, bet nekas naw gruhtaki kã fawas wainas pascham atsiht un tahs atmeht.

Ja tu ar zitu runadams tam gribi pa prahtam buht, tad neruma dauds, bet klaussees usmanigi un paschubini winu dauds runaht.

Trihs wahrdues, runaht, klausitees un dohmaht, waijaga peenahlamã kahrtã leetaht, ja grib prahtigs buht, prohti: masaf runaht naka klausitees un wairaf dohmaht naka runaht.

Tumfoni un ultramontani rauga gaismu apflahpeht, gribedami tautas un laudis tumfã tureht, un tatschu starp tumfoneem un ultramontaneem ir starpiba: tumfoni gaismu nepanahluschi gaismu ne-eerefs, bet ultramontani pee gaismas tikuschi, tikai ziteem to nenoweht, lai waretu pahre teem wal-diht un wisu labumu few eeguh.

Ta starpiba starp wezeem un jauneem dundureem ir ta, ka „wezi“ dunduri dusmojahs pahre „jauneem dundureem.“

Kas jauns buhdams wisu gudribu laudis islaidis, tam nereti wezumã buhdamam fahl gudribas truhkt, nesinadamam waj us galwu waj us rohkahm buhtu jastaiga.

Kas ohtru par lohpu nosauz, tas peerahda, ka wina zilweku pasihschana fahkluschs pee lohpeem jeb pee wina pascha.

Gahnischana ir fahidfinama ar funi, kas kohst grib, bet kam sohbu naw.

Zits ir gudrs, kad winsch runa, zits kad winsch klusu zeesch. B—l.

Apfauneta lepniba.

Reis pee kahda Turku wehstnescha Franzijã nonahza wairaf dahmas. Turks dahmas pazeenija ar gahrdeem faldumeem; bet weenai dahmai winsch dewa ohtriteel til dauds kã tahm zitahm. Schi us tam nu lohti uspuhtahs dohmadama, ka Turku wehstnesis winu laikam eeraugohht par to skaisstako; bet winai to dohmajohht nepeetika, wina gribeja, lai ari zitas dahmas to famanohht, ka Turks winu ohtriteel til dauds pazeenijis un tapehz wina lika zaur tulku prasih, kapehz Turku wehstnesis winai ohtriteel til dauds gahrdumu dewis. „Tapehz ka tai dahmai ohtriteel til leela mute ir, kã tahm zitahm,“ bija Turka atbilde. War gan dohmaht zil apfauneta nu bija lepna dahma.

Sawai Ilsei.

Redsoht Ilses slaku augumu
 Draugs, waj nejuhti mihibu.
 Bet til luhlo augstaf sprihdi,
 Wai, zil nejauks fejis! Tai brihdi
 Kahrams lihds ar preeku subih.
 Raug', tapat kã salam — leesmas, prohti
 Traid gistei preti giste dohta. P. G.

Dahws un Klahws.

Klahws: Dahw! Tu kurlu seerwu prezejis!
 Kam ne-esi to eepreefsch redsejis!
 Dahws: Lew teesa Klahw! Tas manim kaunu dar';
 Bet reds: man schkita ta buhs mehna ar'. P. G.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.